

Landstingsstyrelsens protokoll

Sammanträdet den 24 februari 2000

§ 17 - 38

Beslutande

Toivo Hofslagare (s), ordförande	Hans Rolfs (s)
Kenneth Backgård (ns)	Lars Wikström (kd)
Yvonne Stålnacke (s), vice ordförande	Eila Oja (s)
Harry Nyström (v)	Ulla V Holmström (s), ersättare
Maria Salmgren (m)	Doris Sevä-Messner (ns)
Britt Westerlund (s), ersättare	Disa Ådemo (s)
Margareta Henricsson (ns)	Stefan Tornberg (c)
Ann-Christine Lindehag-Sundström (s)	

Ersättare och tjänstemän

Els Jakobsson (fp), ersättare	Göran Wallo, ekonomidirektör
Anna-Stina Nordmark-Nilsson, landstingsdirektör	Anne Öhman, avdelningschef
Gunnar Persson, t f hälso- och sjukvårdsdirektör	Åsa Sjöström, avdelningschef
Kurt-Åke Hammarstedt, informationsdirektör	Carola Fransson, ekonom

Gunder Berg
Sekreterare

Justerat den 24/2 2000

Justerat den 25/2 2000

Toivo Hofslagare, ordförande

Stefan Tornberg, justerare

Bevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets officiella anslagstavla den 25/2 2000. Överklagandetiden utgår den 17/3 2000.

Carina Lundberg



NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

Val av protokolljusterare	3
Slutlig föredragningslista	3
Närvarorätt	3
För kännedom	3
Landstingsdirektörens rapport	3
Lokala årsredovisningar för år 1999	8
Årsredovisning för år 1999	9
Slutredovisning av investeringskalkylen för Sunderby sjukhus	10
Nytt revisionsreglemente	11
Försäljning av landstingets aktier i Matservice i Kalix AB	12
Motion 13/99 om omval till nämnder och styrelser (v-gruppen)	13
Motion 14/99 om att göra Norrbotten till ett försökslän för sex timmars arbetsdag (v-gruppen)	15
Kompensation till Länstrafiken för höjd busskatt	17
Gemensam planering av verksamheten inom hälso- och sjukvården sommaren 2000	18
Yttrande över förslag till förändringar i den kommunala redovisningslagen (Ds 1999:71)	19
Yttrande över utkast till rekommendation om redovisning av vissa pensionsavgifter	19
Yttrande över betänkandet (SOU 1999:122) Kvalificerad yrkesutbildning	20
Yttrande över betänkandet (SOU 1999:137) Hälsa på lika villkor - andra steget mot nationella folkhälsomål	22
Isolering av ridhus vid Grans naturbruksskola	24
Nybyggnad av sophanteringsanläggning vid Arjeplogs vårdcentral	25
Revisionsrapporten Styrning och uppföljning av ekonomin inom NLL	26
Landstingsstyrelsens rapport	27
Bilaga	50

§ 17

Val av protokolljusterare

Stefan Tornberg (c) utses till att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 18

Slutlig föredragningslista

Utsänd preliminär föredragningslista fastställs med följande ändringar:

- Ärendet ”Revisionsrapporten Styrning och uppföljning av ekonomin inom NLL” tillkommer.
- Ärendena ”Höjning av tandvårdstaxan” och ”Fortsättning av verksamheten vid North Sweden European Office” utgår.

§ 19

Närvarorätt

Fastställs att hela dagens sammanträde ska vara offentligt.

§ 20

För kännedom

Delegationsbeslut m m enligt bilaga.

§ 21

Landstingsdirektörens rapport

Dnr 17-00

Landstingsdirektören lämnar följande rapport:

Placering av likvida medel

Landstingsfullmäktige har bl a fastställt att likvida medel ska placeras så att högsta möjliga avkastning uppnås med så lågt risktagande som möjligt. Generellt gäller att säkerhetsaspekten har stor vikt och ska vara vägledande vid val av placeringsalternativ.

Det främsta syftet med placering av likvida medel är att reservera medel för framtida pensionsutbetalningar för att minska kostnaden för landstingets pensionsåtagande.

En finansrapport innehållande information om det övergripande finansiella läget ska varje kvartal lämnas till landstingsstyrelsen.

Förvaltare

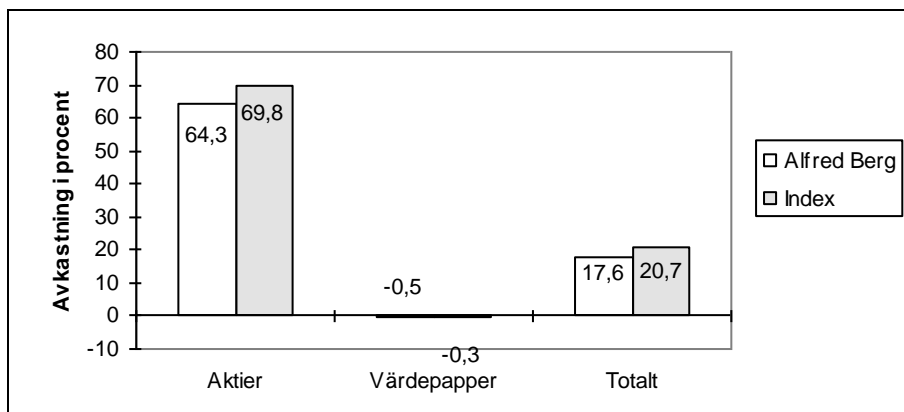
Landstinget anlitar två förvaltare; Alfred Berg Kapitalförvaltning AB och Föreningssparbanken AB. Under hösten 1999 har samtliga medel från Föreningssparbankens portfölj tagits ut för att bli täcka förvaltningarnas underskott.

Portföljen hos Alfred Berg

Sedan juli 1997 har Alfred Berg Kapitalförvaltning haft i uppdrag att köpa och förvalta aktier och värdepapper med långa löptider. Avkastningen har stadigt gått uppåt, men har haft tillfälliga nedgångar när den övriga marknaden reagerat negativt.

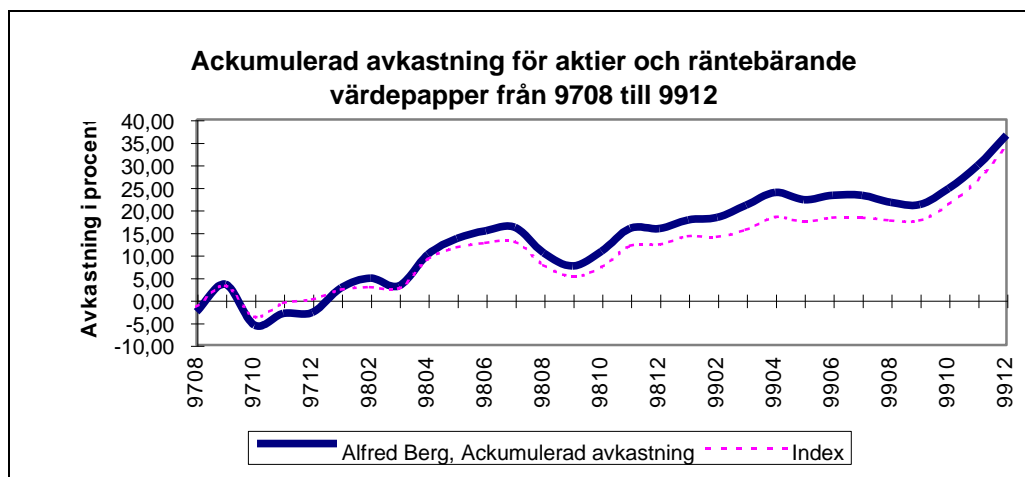
Alfred Bergs portfölj har sedan augusti 1997 till december 1999 ökat i marknadsvärde från 650 mkr till 861,5 mkr. I det följande jämförs avkastningen med ett vägt index mellan Findatas avkastningsindex och OMRX-Bond.

Avkastningen 1999 t o m 31 december



Alfred Bergs portfölj har under perioden januari - december 1999 ökat med 17,6 procent, vilket är lägre än det vägda indexet 20,7 procent.

Aktierna har ökat med 64,3 procent. Den främsta anledningen till den starka börsutvecklingen är Ericssons kraftiga uppgång på hela 191 procent.



Alfred Bergs ackumulerade avkastning från starten i augusti 1997 är 29,8 procent, vilket är högre än det vägda indexet som är 26,6 procent.

Portföljen hos Föreningssparbanken

De pengar som Föreningssparbanken förvaltar ska delvis utgöra landstingets likviditetsreserv och tillåter endast räntebärande värdepapper och korta löptider. I dagsläget har Föreningssparbanken inga medel att placera då samtliga medel från Föreningssparbankens portfölj tagits ut under oktober 1999 för att bli täcka förvaltningarnas underskott.

Totalportföljen

Andelar och medellöptid

Tabellen nedan visar hela portföljens marknadsvärde per 31 december 1999 samt fördelningen mellan räntebärande värdepapper och aktier.

Förvaltare	Marknadsvärde (mkr)	Andel räntebärande (%)	Andel aktier (%)	Medellöptid (år)
Föreningssparbanken AB	0	0	0	0
Alfred Berg Kapitalförvaltning AB	825,6	67	33	3,94
TOTALT	825,6	67	33	3,94
Enligt placeringsreglerna		≤100	≤40	5

Enligt placeringsreglerna får maximalt 40 procent placeras i aktier. Av tabellen framgår att aktierna utgör 33 procent; placeringsreglerna följs alltså. Medellöptiden, som enligt placeringsreglerna får vara maximalt fem år, är 3,94 år. Även detta ligger klart inom placeringsreglerna.

Checkräkningskredit

Landstinget har en checkräkningskredit på 210 mkr hos Föreningssparbanken. Målet för koncernens medelsaldo per månad är +/- 0.

Räntetro

Utvecklingen under våren 2000 förväntas innebära högre räntenivåer.

Miljösystemets årsrapport 1999

1999 är det fjärde året som landstingets övergripande miljöarbete bedrivs i systemform. I systemets årsrapport för 1999 redovisas följande resultat och erfarenheter:

- Arbetet med att ta fram relevant miljöstatistik inklusive nyckeltal har fortsatt under året. Sammanställningar av miljöstatistik t o m 1998 finns tillgängliga via Insidan/verksamhet/miljö.
- Systemet har tagit fram förslag till landstingsövergripande miljömål.
- Landstingsfullmäktige i september hade landstingets interna miljöarbete som tema.
- Under 1999 genomfördes en uppföljning av landstingets interna miljöarbete. Uppföljningen i sin helhet finns tillgänglig via Insidan/verksamhet/miljö.
- I och med den nya miljöbalken revideras regelverket avseende farligt avfall. En arbetsgrupp har under 1998 och 1999 tagit fram underlag för ett praktiskt inriktat informationsmaterial om farligt avfall.
- Under 1996 - 1999 har ca 6 000 personer inom landstinget fått miljöutbildning i form av grund- och vidareutbildningar.
- Systemet har vid flera tillfällen bjudit in landstingets bolag och stiftelser till dialog och utbildning i miljöfrågor. Utfallet har inte blivit det förväntade. Av bolagen och stiftelserna är det Länstrafiken som har det bästa miljöarbetet.
- Miljöprövningen av sjukhusen fortsätter. Piteås miljö tillstånd är klart. Gällivares och Sunderbyns ansökan är inlämnade. Kalix lämnar in sin ansökan under år 2000. Kiruna påbörjar arbetet under året.
- Efter miljöbalkens ikraftträdande 1 januari 1999 har myndigheterna (kommunerna och länsstyrelsen), precis som lagen föreskriver, tillämpat en skärpt miljögranskning, vilket märks inte minst i miljöprövningsarbetet.
- Grans naturbruksgymnasium arbetar vidare mot miljöcertifiering. Länservice har påbörjat en miljöutredning som grund för ett framtida miljöledningssystem.

Anmälan av ny/förändrad verksamhet

Lagen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område, 1998:531, innebär att alla vårdgivare som avser att etablera, förändra eller avveckla verksamhet som omfattas av Socialstyrelsens tillsyn är skyldiga att anmäla detta till styrelsen. För landstingets del svarar landstingsstyrelsen för anmälnings-skyldigheten.

Kansliet har till Socialstyrelsens vårdgivarregister anmält:

- Förändrad verksamhet med anledning av inflyttningen i Sunderby sjukhus.
- Ny ungdomsmottagning i Luleå, liksom att ungdomsmottagningar i samtliga vårdcentraler inom Luleå primärvård upphör.

- Nyetablering av ögonmottagning vid Kalix sjukhus.
- Ny verksamhetschef för basenheten medicin/rehab vid Kiruna sjukhus.

Gömnda barn

Landstingsförbundet har träffat en överenskommelse med regeringen om att gömnda barn ska tillförsäkras hälso- och sjukvård samt tandvård på samma villkor som gäller för svenska barn.

En förordning träder i kraft den 1 april 2000 som ger gömnda barn samma rättigheter till hälso- och sjukvård samt tandvård som asylsökande barn. Det betyder att i Norrbotten får gömnda barn samma rättigheter som barn bosatta i länet. Staten ersätter landstingen med 1 miljon kronor årligen. Ersättningen till landstingen inbakas i den barnschablon som Statens invandrarverk ger landstinget för åtagandet att ge asylsökande barn hälso- och sjukvård samt tandvård.

Controllerrapporter

Den första controllerrapporten för året tar upp frågan om huruvida landstingets datorer följer landstingsstandard. Trots att det finns klara och entydiga regler för hur en landstings-pc ska vara konfigurerad och hur basprogramvarorna ska installeras följs inte alltid reglerna.

Den andra controllerrapporten behandlar effekterna av Spegel 98 som genomfördes hösten 1998. Uppdraget har inneburit en uppföljning av hur medarbetarna informerades före utdelning av enkäterna, synpunkter på enkätens utformning och vilka åtgärder som vidtagits inom några utvalda förvaltningar och enskilda arbetsplatser.

Mina kommentarer

För att landstingets resurser ska kunna användas effektivt är det viktigt att de regler som antagits också följs inom förvaltningarna inom alla områden. Det innebär att de regler som finns för installation av datorer och programvaror ska följas.

Landstinget ligger långt framme i IT-utvecklingen. Liksom för alla andra verksamheter finns dock alltid skäl att fråga sig om vi arbetar med rätt saker, om vi gör det på rätt sätt och om kostnadsutvecklingen är under kontroll. Jag har därför initierat en kontrollstation för att få den samlade IT-verksamheten belyst i de perspektiven.

De förslag till förbättringar som controllergruppen lämnar för insatser före och efter nästa Spegel ska beaktas vid planeringen.

Revisionsrapport

För kännedom

Styrelsen har för kännedom fått rapporten ”Direktion och förvaltningsledning inom Kalix sjukvårdsdistrikt - Uppföljning, rapportering och styrning mot mål”.

Motioner under beredning

Följande motioner är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 1/00 om inrättande av etiskt råd för hälso- och sjukvårdsfrågor (fp-gruppen)	Styrelsen 2000-05-30 Fullmäktige 2000-06-14--15
Motion 2/00 om utökad upphandling av KRAV-odlade grönsaker (v-gruppen)	Försörjningsnämnden 2000-03-28 Styrelsen 2000-04-18 Fullmäktige 2000-05-04

Beslut

Rapporten godkänns.

§ 22

Lokala årsredovisningar för år 1999

Dnr 2-00

Ärendebeskrivning

Förvaltningarna, exklusive landstingsstyrelsen, ska upprätta egna årsredovisningar. De ska från revisionssynpunkt vara jämförbara till innehåll och struktur. Årsredovisningarna ska innehålla:

- Förvaltningsberättelse med uppgifter om viktiga händelser under året samt beskrivning av vad som hänt i verksamheten, ekonomiområdet och personalområdet inklusive relevant statistik.
- Beskrivning av tillämpade redovisningsprinciper.
- Resultaträkning, finansieringsanalys, balansräkning, driftredovisning, investeringsredovisning och noter.

Årsredovisningarna ska godkännas av landstingsstyrelsen.

Beredningens förslag

- 1 Årsredovisningarnas resultat- och balansräkningar godkänns.
- 2 Åt landstingsdirektören uppdras att utarbeta förslag till standardiserad utformning av årsredovisningarna.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 23

Årsredovisning för år 1999

Dnr 1-00

Ärendebeskrivning

Landstinget redovisar ett negativt resultat för år 1999. Kostnaderna överstiger intäkterna med 142 mkr, vilket är 62 mkr bättre än budgeterat.

P g a ändrade redovisningsprinciper för löneskatt på pensioner minskas det ingående egna kapitalet 1999 med 40 mkr.

Koncernbidrag

Överläggningar har förts med förvaltningarna om storleken på över- och underskott samt kompensation för avvecklingskostnader, investeringsregler m m. Överläggningarna har resulterat i förslag om att koncernbidrag på drygt 86 mkr ska överföras till förvaltningarna enligt följande (tkr):

Förvaltning	Beslut i LP eller LST	Investeringsregler	Avvecklingskostnader	Övrigt	Summa
Kultur och utbildning		-2 068		-4 932	-7 000
Luleå-Boden	15 000	8 600	62 700	-400	85 900
Primärvården i Luleå		464			464
Primärvården i Boden		530		1 747	2 277
Gällivare	368	852	654	744	2 618
Kiruna	262	435	197	1 016	1 910
Piteå	400	-1 090	2 726	-239	1 797
Kalix	375	-4 425	1 405	240	-2 405
Folktandvården		-4 695	2 000		-2 695
Landstingservice	-11 743			-3 249	-14 992
Sunderbyn	14 749	3 380			18 129
Totalt	19 411	1 983	69 682	-5 072	86 003

Anm: LP = Landstingsplan, LST = Landstingsstyrelsen.

Investeringsregler

Enligt de regler landstingsfullmäktige fastställt får en förvaltning inte förbruka mer likvida medel för kapitalinventarier än avskrivningsnivån, balanserade överskott och lån.

Gällivare sjukvårdsförvaltning och Kiruna sjukvårdsförvaltning har negativt eget kapital. Det innebär att de inte har möjlighet att göra investeringar under 2000. I båda förvaltningen finns dock investeringsbehov som måste tillgodoses.

Även Sunderby sjukhus har negativt eget kapital. Gjorda nyinvesteringar i inventarier ger dock en hög avskrivningsnivå och därmed en hög investeringsnivå. Eftersom nu gjorda investeringar minskar reinvesteringsbehovet på kort sikt, bör en begränsad investeringsnivå fastställas för 2000.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Årsredovisningen för 1999 godkänns.
- 2 Till förvaltningarna överförs koncernbidrag på 86 002 435 kr.
- 3 Det ingående egna kapitalet 1999 minskas med 40 239 200 kr
- 4 Eget kapital minskas med årets resultat 142 106 773 kr.
- 5 Gällivare sjukvårdsförvaltning och Kiruna sjukvårdsförvaltning ges, trots negativt eget kapital, rätt att under 2000 investera upp till avskrivningsnivån.
- 6 Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att fastställa investeringsnivån 2000 för Sunderby sjukhus.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 24

Slutredovisning av investeringskalkylen för Sunderby sjukhus

Dnr 6-00

Ärendebeskrivning

Enligt landstingets beslut i juni 1993 fick Sunderby sjukhus kosta högst 1 300 mkr att bygga och utrusta i 1992 års prisnivå. Det motsvarar 1 524 mkr i 1999 års prisläge. I summan ingick alla kostnader för mark, projektering, lagfart/stämpelavgift, byggande, inventarier och utrustning.

Under projektets genomförande har kostnadsramen justerats med hänsyn till kompletteringar av det ursprungliga huvudfunktionsprogrammet. De mer betydande förändringar som påverkat investeringskalkylen är:

- I maj 1995 beslutade landstingsfullmäktige att utöka lokalprogrammet med 2 500 m², bl a för utökad dialysverksamhet, hjärtsjukvård och barnhabilitering.
- I mars 1996 beslutade landstingsfullmäktige att utöka bruksarean med 2 100 m², främst för att tillgodose behovet av tekniska utrymmen för ventilation.
- I december 1997 beslutade landstingsstyrelsen att göra en omfördelning inom totalramen. 116,1 mkr överfördes från anslaget för oförutsedda kostnader till anslaget för byggtreprenad. Höjningen av riktpriiset för bygg-

produktionen berodde på avsteg från det ursprungliga förfrågningsunderlaget och avsåg bland annat utökning av IT-nät, fler hissar, annorlunda sophanteringssystem och utökad omfattning av utrustning till köket.

- I december 1999 beslutade landstingsstyrelsen att göra en omfördelning inom totalramen. 27 mkr överfördes från anslaget för oförutsedda kostnader till anslaget för byggtrepenad. Överföringen avsåg slutlig uppgörelse med byggtrepenören PEAB, inklusive incitamentsberäkning.

Med 1999 års bokslut är investeringsprojektet Sunderby sjukhus avslutat. Det visar sig att slutnotan stannar vid 1 579 mkr. Överskottet i förhållande till den totala investeringsramen på 1 599 mkr blev alltså 20 mkr. Därmed har den ursprungliga kalkylen hållits. Dessutom har det tidigt satta målet att sjukhuset skulle vara byggfärdigt i januari 1999 och inflyttning slutförd den 9 februari i år hållits.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Slutredovisningen av investeringskalkylen för Sunderby sjukhus godkänns.
- 2 Överskjutande medel på 20 mkr avseende Sunderbyprojektets anslag för oförutsedda kostnader kvarstår hos landstingsstyrelsen.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 25

Nytt revisionsreglemente

Dnr 138-00

Ärendebeskrivning

Kommunallagen stadgar att kommunal revision ska bedrivas enligt god revisionssed. Landstingsförbundet och Svenska Kommunförbundet presenterade 1995 sin gemensamma syn på god revisionssed i en skrift, till vilken hänvisas i nuvarande reglemente för landstingets revisorer.

Från och med 1 januari 2000 har ändringar införts i kommunallagen i syfte att stärka den kommunala revisionen. Ändringarna påverkar också god revisionssed. En ny skrift, God revisionssed i kommunal verksamhet 1999, har därför utarbetats och antagits av de båda förbundsstyrelserna. Den ersätter skriften från 1995. Samtidigt har de båda förbunden gett ut ett nytt förslag till normalreglemente för revisionen, i vilket hänvisas till den nya skriften.

Landstingets revisorer rekommenderar landstingsfullmäktige att anta God revisionssed och revisionsreglementet med vissa föreslagna ändringar.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

Styrelsen instämmer i revisorernas förslag till revisionsreglemente, och därmed också till den nya versionen av God revisionssed, med undantag för § 13 i reglementsförslaget som endast är av upplysningskaraktär och inte fyller någon funktion i reglementet.

Styrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

- 1 Revisorerna förslag till revisionsreglemente fastställs med den ändringen att § 13 utgår.
- 2 Revisorernas budget ska i fortsättningen beredas av landstingsfullmäktiges presidium.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 26

Försäljning av landstingets aktier i Matservice i Kalix AB

Dnr 186-00

Ärendebeskrivning

Landstinget bildade 1994 tillsammans med Kalix kommun ett aktiebolag med uppgift att producera och distribuera mat till främst skolor, barn- och äldreomsorg, sjukhuset, hemmaboende pensionärer samt kommun- och landstingsanställda inom Kalix kommun.

Bolaget har ett aktiekapital på 6 mkr, varav landstinget svarat för 0,9 mkr (15 procent) och kommunen för 5,1 mkr (85 procent). I det samarbetsavtal som tecknades vid bildandet av bolaget ingick att landstinget sålde köksfastigheten vid Kalix sjukhus för 4,8 mkr till bolaget och att bolaget fick överta köksutrustningen kostnadsfritt.

Bolaget har effektiviserat verksamheten, haft god lönsamhet och samtidigt kunnat sänka portionspriserna. Eftersom anläggningstillgångarna är moderna finns potential för produktionsökning. Gällande lagstiftning hindrar dock bolaget från att med nuvarande ägare utvecklas på den öppna marknaden.

Kalix kommun har därför tagit initiativ till försäljning av bolaget. Anbud, inkluderande kostförsörjningstjänster till Kalix kommun och Kalix sjukvårdsförvaltning, har infordrats. Efter utvärdering av inkomna anbud och förhandlingar med anbudsgivarna bedöms anbudet från Hans Jonsson Service AB, dotterbolag till Amica AB, vara det förmånligaste.

Förslag till överlåtelseavtal har därefter upprättats, innebärande bl a att Hans Jonsson Service AB köper samtliga aktier i bolaget för 9,4 mkr; varav 1 410 tkr tillfaller landstinget. En förutsättning för försäljningen är att bindande avtal om kostförsörjning träffas med Kalix kommun och landstinget. För landstinget del innebär de förhandsdiskussioner som förts att kostpriset därvid får höjas med högst 2 procent år 2000, 3 procent år 2001 och enligt indexklausulen i anbudsförfrågan år 2002.

Kalix kommun beslutade den 7 februari 2000 att sälja sina aktier i bolaget till Hans Jonsson Service AB, på de villkor som anges i förslaget till överlåtelseavtal.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Landstingets aktier i Matservice i Kalix AB säljs till Hans Jonsson Service AB, på de villkor som anges i förslaget till överlåtelseavtal.

Beslut

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

§ 27

Motion 13/99 om omval till nämnder och styrelser (v-gruppen)

Dnr 836-99

Motionen

Med anledning av att det ej längre finns någon valsamverkan mellan Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i landstinget, föreslår Vänsterpartiets landstingsgrupp med stöd av kommunallagen:

att landstingsfullmäktige beslutar att omval ska genomföras i alla nämnder och styrelser inom landstingets verksamheter.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

1994 infördes i kommunallagen bestämmelsen att fullmäktige får återkalla uppdragen för samtliga förtroendevalda i en nämnd när den politiska majoriteten i nämnden inte längre är densamma som i fullmäktige. Syftet är att underlätta majoritetsskiftet under mandatperioden.

Majoritetsförhållandena i fullmäktige har under mandatperioden skiftat från fråga till fråga. Enligt styrelsens mening har inget i sak inträffat som kan betecknas som att ett majoritetsskifte nu ägt rum. Styrelsen föreslår därför fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande

Harry Nyström (v) och Maria Salmgren (m):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på beredningens förslag och yrkandet och finner beredningens förslag antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Anteckning

Kenneth Backgård (ns) deltar inte i beslutet.

Reservationer

Av Harry Nyström (v) och Maria Salmgren (m) till förmån för yrkandet.

Särskilt yttrande

Av Stefan Tornberg (c) och Els Jakobsson (fp):

Efter valet 1998 ingick socialdemokraterna och vänsterpartiet en valteknisk samverkan. En valteknisk samverkan som framför allt innebar att socialdemokraterna tillförsäkrades egen majoritet i landstingsstyrelsen, medan vänsterpartiet som utbyte fick vice ordförandeplatser i flera styrelser och nämnder. Trots att vänsterpartiet i och med samverkan med socialdemokraterna bildat majoriteten i landstinget har partiet hela tiden agerat som ett oppositionsparti.

Vänsterpartiets krav på omval till styrelser och nämnder motiveras av att det inte längre finns någon valsamverkan mellan socialdemokraterna och vänsterpartiet. Eftersom vänsterpartiet inte avser att samverka med något annat parti, så har i praktiken maktförhållandena i landstinget inte förändrats. Resultatet av ett omval till landstingsstyrelsen skulle bli enbart ytterligare en plats till vänsterpartiet.

Vänsterpartiet är uppenbarligen inte nöjt med det avtal det ingått med socialdemokraterna. Vår åsikt är dock att vänsterpartiet och socialdemokraterna som har gjort upp om ett samarbete också måste göra upp om hur det ska avslutas. Det är inte oppositionens roll och vi ser därför inte någon anledning att lägga oss i detta varför vi kommer att lägga ned våra röster när motionen behandlas i landstingsfullmäktige.

§ 28

Motion 14/99 om att göra Norrbotten till ett försökslän för sex timmars arbetsdag (v-gruppen)

Dnr 839-99

Motionen

Arbetslösheten i Norrbotten är fortfarande i särklass den högsta i landet. Trots att den ekonomiska konjunkturen är god i Sverige har arbetslösheten bitit sig fast på en oacceptabel nivå i vårt län.

Arbetslösheten är ett strukturproblem i vårt samhälle. För att den framgångsrikt ska kunna bekämpas krävs många samverkande åtgärder. En av dessa är att förkorta arbetstiden. Ett flertal positiva försök har gjorts med att förkorta arbetstiden. Gemensamt för dessa är de positiva effekterna på arbetsmiljön, minskad sjukfrånvaro, minskad personalomsättning, ökad trivsel.

I Kiruna har kortare arbetstid genomförts avtalsvägen inom hemtjänsten. Denna arbetstidsförkortning har varit en bra affär för samhället i stort. Problemet är att reformen innebär ökade kostnader för kommunen medan vinster tillfaller staten i form av minskade sjuktal och minskade kostnader för arbetslöshet.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har tillsatt en gemensam arbetsgrupp centralt, under ledning av Inger Segelström, för att så småningom komma med nya förslag om förkortad arbetstid.

Det är hög tid att gå vidare med försök i större skala om förkortad arbetstid. Norrbotten, med de speciella problem som finns på arbetsmarknaden här, skulle vara ett mycket lämpligt län för ett statligt finansierat storskaligt försök med förkortad arbetsdag.

Ett försök med sex timmars arbetsdag i Norrbotten skulle innebära många nya jobb i den regionen i landet där arbetslösheten är högst. Det skulle kunna innebära ett stopp för den kraftiga utflyttningen och befolkningsminskningen som länet upplever. Det skulle innebära ökad köpkraft och ett uppsving för det privata näringslivet. Skatteinkomsterna skulle öka och kommunerna liksom landstinget skulle kunna planera offensivt för framtiden istället för att ständigt administrera krympande resurser.

Reformen kräver en statlig finansiering. Ett sätt kan vara att söka pengar, projektpengar, från kommundelagationen. Erfarenheterna från reformen i Kiruna visar dock att nettokostnaden för staten torde bli låg även när reformen genomförs med bibehållen lön.

Ett storskaligt försök i Norrbotten skulle också ge värdefulla kunskaper då så småningom arbetstidsförkortningen ska genomföras i hela Sverige.

Vi föreslår därför:

att landstingsfullmäktige hos regeringen hemställer om att få bli ett försökslän med sex timmars arbetsdag inom hela arbetsmarknaden.

Beredningens förslag

Landstingsstyrelsen avger följande yttrande och förslag till fullmäktige:

För att göra landstinget attraktivt som arbetsgivare krävs, förutom att traditionellt se över löner och anställningsvillkor, att man ser över arbetsorganisation, personalens inflytande, kompetensutveckling och arbetstider.

I det ekonomiska läge som landstinget befinner sig i är möjligheten att minska arbetstiden mycket begränsade. Det finns definitivt inte tillgång till utbildad personal för att bemanna i pass om sex timmar.

För landstinget är det idag mest angeläget att hitta modeller där man kan erbjuda sina medarbetare möjlighet att påverka sina arbetstider utifrån individuella önskemål. De individuella önskemålen måste utgå ifrån verksamhetens krav på bemanning dygnet runt i de flesta av landstingets verksamheter.

Avtal har slutits med Kommunal och Vårdförbundet om försök med att frivilligt acceptera rotationstjänstgöring dag/natt under två år. Lönen kommer att höjas för både de som roterar dag/natt och de som arbetar renodlat natt i enlighet med särskilt beslut om verksamhetsutrymmet.

Vid rotationstjänstgöring gäller fr o m 1 oktober 1999 sänkt veckoarbetstid med 0,67 timmar per vecka (36,33 timmar per vecka) jämfört med centralt avtal (37,0 timmar per vecka).

Avtalet ska utvärderas mellan avtalsslutande parter senast 1 april 2001.

Vår förhoppning är givetvis att uppgörelsen bidrar till att rotationstjänstgöring dag/natt blir mer attraktivt och underlättar framtida rekrytering av personal.

Ansökan till kommundelagationen är redan gjord varför den möjligheten ej längre är aktuell.

Styrelsen förslår fullmäktige att fatta följande beslut:

Motionen avslås.

Yrkande 1

Yvonne Stålnacke (s), Kenneth Backgård (ns), Maria Salmgren (m), Lars Wikström (kd) och Stefan Tornberg (c):

- Beredningens förslag bifalls.

Yrkande 2

Harry Nyström (v):

- Motionen bifalls.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner yrkande 1 antaget.

Beslut

Landstingsstyrelsens yttrande och förslag till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Reservation

Av Harry Nyström (v):

Vänsterpartiet reserverar sig mot att landstingsstyrelsen föreslår avslag på vår motion om sex timmars arbetsdag. Vi vet att vårdarbetet är ett attraktivt arbete, men att arbetsbördan är tung. Stress och arbetsskador accelererar med påföljd att sjukskrivningarna blir långa och kostsamma för arbetsgivaren. Vi är övertygade om att en förkortning av arbetstiden till sex timmars arbetsdag skulle förkorta sjukskrivningarna och öka livskvaliteten hos människorna.

§ 29

Kompensation till Länstrafiken för höjd busskatt

Dnr 171-00

Ärendebeskrivning

Riksdagen beslutade i slutet av 1999 att fordonsskattesystemet för tunga bussar ska förändras fr o m 1 januari 2000. För att motverka de kostnadsökningar som den höjda fordonsskatten leder till för den lokala och regionala buss-
trafiken, har de generella statsbidragen till landsting och kommuner höjts med sex kronor per invånare från och med 2000. Det innebär att landstinget och länets kommuner fått en höjning av statsbidraget med vardera 1 549,3 tkr, eller totalt 3 098,6 tkr.

Länstrafikens kostnadsökning för busskatthöjningen uppgår till 3 900 tkr per år. Bolaget begär nu kompensation för kostnadsökningen med 1 950 tkr från vardera landstinget och länets kommuner.

Beredningens förslag

- 1 Länstrafiken kompenseras med 1 549,3 tkr för år 2000.
- 2 Pengarna anvisas ur anslaget för oförutsedda utgifter.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 30

Gemensam planering av verksamheten inom hälso- och sjukvården sommaren 2000

Dnr 188-00

Ärendebeskrivning

Flertalet sjukvårdsförvaltningar redovisade i bokslutet för år 1999 betydande underskott i den löpande driften. Bedömningar för resultatutvecklingen år 2000 pekar på fortsatta underskott i driften av hälso- och sjukvården.

Under de senaste åren har sjukvårdsförvaltningarna även redovisat tilltagande svårigheter att lösa personalbemanningen på ett tillfredsställande sätt till följd av minskad tillgång till kompetenta vikarier, särskilt vad avser sjuksköterskor. Verksamheten under sommarveckorna har i relativt hög omfattning upprätthållits genom att den ordinarie personalen åtagit sig utökade arbetspass m m vilket inneburit en hög belastning på enskilda individer.

Mot denna bakgrund bedömer landstingsdirektören att det av såväl ekonomiska som rekryterings- och arbetsmiljöskäl är nödvändigt att direktorier och primärvårdsnämnder åläggs att genomföra en gemensam planering av verksamheten inför sommaren år 2000. I första hand ska samverkan ske mellan de tre sjukhusen i kusten och de två i Malmfälten. I Luleå-Boden-området ska även primärvårdsnämndernas verksamhet ingå i en gemensam planering.

Beredningens förslag

1. Direktionerna för Gällivare och Kiruna sjukvårdsdistrikt åläggs att genomföra en gemensam planering av verksamheten i malmfältområdet inför sommaren år 2000.
2. Direktionerna för Sunderby sjukhus samt Piteå och Kalix sjukvårdsdistrikt åläggs att genomföra en gemensam planering av verksamheten i kustområdet inför sommaren år 2000. Primärvårdsnämnderna i Luleå och Boden ska delta i planeringen.
3. Resultatet ska redovisas till landstingsstyrelsen senast den 31 mars år 2000.

Yrkande

Yvonne Stålnacke (s) och Maria Salmgren (m):

- Beredningens förslag bifalls.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 31

Yttrande över förslag till förändringar i den kommunala redovisningslagen (Ds 1999:71)

Dnr 931-99

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över förslaget, som utarbetats av en arbetsgrupp. Gruppens uppgift har varit att, med utgångspunkt i den nya bokföringslagen m m, föreslå de förändringar som kan behöva göras i lagen om kommunal redovisning.

Den nya bokföringslagen innebär en modernisering av bestämmelserna så att dessa ska kunna tillämpas oavsett vilken teknik som används vid bokföringen. Teknikutvecklingen som påverkar kraven på bokföringen är densamma i kommuner och landsting som i den privata sektorn. Arbetsgruppens förslag innebär följd Anpassningar så att samma krav ska gälla för de olika sektorerna.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 25 februari 2000. Eftersom landstingsfullmäktiges nästa sammanträde infaller senare, är det landstingsstyrelsen som avger landstingets yttrande.

Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

Enligt landstingets mening tillgodoser föreslagna förändringar, i likhet med den nya bokföringslagen, behovet av att anpassa lagstiftningen så att den blir mer teknikberoende. Landstinget tillstyrker därför förslaget i sin helhet.

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 32

Yttrande över utkast till rekommendation om redovisning av vissa pensionsuppgifter

Dnr 88-00

Ärendebeskrivning

Rådet för kommunal redovisning har gett landstinget tillfälle att yttra sig över utkastet, som är föranlett av regeringens proposition Förvaltning av kommu-

nala pensionsmedel. Yttrandet ska vara rådet tillhanda senast den 31 mars 2000.

Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

Utkastet till rekommendation anger att för balansräkningsposten Avsättningar för pensioner ska i not specificeras hur de avsatta pensionsmedlen förvaltas. Av noten ska framgå hur stor andel av pensionsavsättningen som placerats i finansiella instrument och hur stor del som återlånats i verksamheten. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en samlad redovisning av pensionsmedelsförvaltningen, där utveckling från föregående år ska framgå.

Ansvarsförbindelsen för pensioner samt avsättningen för pensioner i balansräkningen är stora förpliktelser som landstinget har att uppfylla. Att specificera hur tillgångarna ska motsvara avsättningen är viktigt, men minst lika viktigt är att redovisa hur förpliktelserna i ansvarsförbindelsen ska fullföljas.

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 33

Yttrande över betänkandet (SOU 1999:122) Kvalificerad yrkesutbildning

Dnr 921-99

Ärendebeskrivning

Utbildningsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som är slutbetänkandet från kommittén för kvalificerad yrkesutbildning. Kommittén har gett Luleå tekniska universitet i uppdrag att göra en utvärdering av försöksverksamheten. Regeringen har i budgetpropositionen hösten 1999 aviserat att försöksverksamheten med kvalificerad yrkesutbildning (KY) ska övergå i reguljär verksamhet efter år 2001.

Yttrandet ska vara departementet tillhanda senast den 25 februari 2000. Eftersom nästa sammanträde med landstingsfullmäktige infaller senare, är det landstingsstyrelsen som avger landstingets yttrande.

Beredningens förslag

Följande yttrande anges:

Landstinget är huvudman för Habilitering och rehabilitering vid funktionshinder samt Hälsovägledning. För genomförandet svarar Doctum. Vid Kalix naturbruksgymnasium erbjuds en utbildning till trätekniker och vid Grans na-

turbruksskola genomförs Företagande och entreprenörsskap. Samtliga KY är tvååriga och statsbidragsfinansierade.

I utvärderingen anges fyra olika framtidsalternativ för KY. Det första går ut på att integrera KY i högskolan, det andra att KY ska fortsätta i sin nuvarande form, det tredje att separera KY och etablera en egen yrkeshögskola och slutligen en likvidation som innebär att hela verksamheten läggs ned.

Landstinget anser att det är mycket angeläget att utbildningsformen permanentas och att KY organiseras som en egen yrkeshögskola. Det är viktigt att KY kan stå på egna ben och få en självständig position och inte integreras med någon annan nuvarande utbildning.

Genom att separera KY kan också utbildningsformen få en högre status, vilket är angeläget från flera olika synpunkter. Genom att få en självständig roll kan KY bli mer känd och accepterad i arbetslivet. Det nära samarbetet mellan KY och arbetslivet är just det som kännetecknar KY och särskiljer den från andra utbildningar. Landstinget delar utvärderarnas uppfattning att en egen yrkeshögskola på sikt skulle kunna bidra till att KY får den identitet och synlighet den förtjänar.

Då KY får en självständig roll kan också begreppet KY-poäng implementeras på arbetsmarknaden. Det är synnerligen viktigt att de studenter som genomgått en KY-utbildning kan tillgodogöra sig utbildningen samt att meriten KY-poäng blir ett vedertaget begrepp i arbetslivet.

Planering och genomförande av KY görs i nära samarbete med arbetslivet. En egen yrkeshögskola skulle underlätta för både utbildningsanordnare och arbetslivet att få kännedom om varandra och därigenom kunna nyttja den kompetens som respektive part har.

Det ligger nära till hands att i sammanhanget nämna de kluster som lyfts fram i Regionalt tillväxtavtal för Norrbotten. Mellan klustren av företag sprids idéer och produkter, vilket stimulerar till förnyelse och nytänkande. Dessa grupper av samverkande företag som både konkurrerar och levererar till varandra är ett utmärkt exempel där KY kan växa och vara en resurs till de lokala företagen.

Verksamheten inom offentlig sektor är kontinuerligt under utveckling i takt med omvärldens förändring och ny teknik. Det innebär att behoven av nya yrken i offentlig sektor också förändras. Idag rekryteras i huvudsak personal från traditionella utbildningar. Landstinget anser i likhet med betänkandet att det är mycket viktigt att utbildningsanordnaren kontinuerligt inventerar arbetslivets behov av KY.

I de övergripande målen är det därför av vital betydelse att fastställa arbetslivets medverkan i utveckling och genomförande av utbildningen. Arbetsgivarens ansvar som beställare är viktig och bör utvecklas. Det är också betydelsefullt att utbudet av eftergymnasial utbildning är fortsatt flexibel. Möjligheten att anordna nya yrkesutbildningar bör vara öppen även i framtiden.

Till de KY som landstinget anordnat har, vid sidan av ledningsgruppen, en referensgrupp kopplats bestående av representanter från handikapporganisationer. Detta har visat sig vara en värdefull tillgång som är utvecklande och bidrar till att upprätthålla god kvalitet på utbildningen. Referensgruppen har

också visat sig vara mycket behjälplig i fråga om rekommendationer av s k LIA-platser (lärande i arbete).

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 34

Yttrande över betänkandet (SOU 1999:137) Hälsa på lika villkor - andra steget mot nationella folkhälsomål

Dnr 946-99

Ärendebeskrivning

Nationella folkhälsokommittén har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som är det andra delbetänkandet av kommittén.

Kommitténs uppgift är att i tre steg utarbeta förslag till nationella folkhälsomål och att föreslå strategier för hur målen ska kunna uppnås. I detta andra delbetänkande redovisas:

- En nationell strategi för folkhälsan med fokus på etiska utgångspunkter.
- En vision om ett hälsovänligt samhälle samt prioriterade övergripande strategier och hälsopolitiska mål för att uppnå en bättre och jämlik folkhälsa.
- Ett stort antal sakkapitel där mål och delmål anges för sådant som är viktigt inom respektive område.

Yttrandet ska vara kommittén tillhanda senast den 1 mars 2000. Eftersom nästa sammanträde med landstingsfullmäktige infaller senare, är det landstingsstyrelsen som avger landstingets yttrande.

Beredningens förslag

Följande yttrande avges:

Kommittén har formulerat ett antal frågor som man i första hand vill ha besvarade av remissinstanserna. Yttrandet tar sin utgångspunkt i dessa frågeställningar.

Landstinget instämmer i kommitténs etiska utgångspunkter med ett synsätt som prioriterar strukturella åtgärder och ser hälsouppllysning som ett komplement. Detta innebär att individens grundläggande ansvar för sin egen hälsa får stöd av samhällets ambition att skapa stödjande miljöer, som även kan innefatta vissa restriktioner till skydd för befolkningens hälsa.

Landstinget biträder också den formulerade folkhälsovisionen samt angreppssättet att formulera och avgränsa nationella mål med utgångspunkt i de bestämmningsfaktorer som har en orsaksrelation till ohälsa och sjukdom. Även om de nationella målen inte följer samma struktur som WHO:s hälsopolitiska mål, bör det framgå på vilket sätt de två målstrukturerna förhåller sig till varandra.

De nationella målen och strategierna måste i nästa steg brytas ner till lokala prioriterade mål för i första hand län/regioner och kommuner. Den tvärsektorielle inriktningen innebär att landstinget som ett stöd för detta arbete efterlyser riktlinjer för ansvarsfördelningen i folkhälsoarbetet, särskilt vad avser kraven på hälso- och sjukvården.

Vidare bör en strävan vara att de indikatorer och mått som föreslås för målavstämning görs tillgängliga för uppföljning även på lokal nivå. Daly, som ett samlat mått på sjukdomsbördan, bör kunna vidareutvecklas till ett viktigt verktyg för hälsopolitiska prioriteringar.

Dagens förändrade familjemönster medför enligt landstingets mening att familjepolitiska åtgärder, som antyds i betänkandet, bör syfta till att stötta föräldraskapet i sig snarare än att utgå från den traditionella kärnfamiljen som norm.

Målformuleringar enligt ”nollvisionsmodellen” blir inom flertalet områden alltför utopiska som underlag för praktiskt folkhälsoarbete och bör därför undvikas. Men undantag kan finnas, t ex inom tobakspreventionen vad gäller ungdomar och rökning.

Kommittén efterlyser synpunkter på två konkreta detaljförslag, nämligen tobaksfritt på restauranger (helt eller delvis) samt användning av cykelhjälm (lag eller information). Enligt landstingets mening bör alternativet ”delvis” väljas vad avser tobaksfritt på restauranger, under förutsättning att rökning endast tillåts i väl avgränsade utrymmen med separat ventilation. Vad gäller cykelhjälm bör lagstiftning undvikas och inriktningen tills vidare vara information kombinerad med från biltrafik avskilda cykelvägar.

Landstinget ser med oro på att symtom på psykisk ohälsa - magvärk, huvudvärk m m - ökar i omfattning bland barn- och ungdomar samtidigt som fysisk aktivitet, en skyddsfaktor mot ohälsa, minskar i vissa ungdomsgrupper. Det är angeläget att satsningar görs brett inom samhället för att bryta denna negativa utveckling.

Avslutningsvis ser landstinget fram mot det tredje och sista delbetänkandet med dess förslag till slutlig precisering och prioritering av de nationella hälsomålen samt den aviserade diskussionen om bl a ekonomiska konsekvenser och hälso- och sjukvårdens roll i folkhälsoarbetet.

Beslut

Yttrande enligt beredningens förslag avges.

§ 35

Isolering av ridhus vid Grans naturbruksskola

Dnr 151-00, 971-99

Ärendebeskrivning

Befintligt ridhus vid Grans naturbruksskola saknar uppvärmning och isolering, varför problem uppstår vintertid ur både arbetsmiljö- och djurhälsoaspekt. Under 1999 har även yrkesinspektionen anmärkt på byggnaden.

Kultur- och utbildningsnämnden (§ 102-99) har beslutat att isolering av ridhuset ska utföras till en beräknad produktionskostnad av ca 1,3 mkr. Hyresavtal upprättas då den slutgiltiga produktionskostnaden är känd.

Ett alternativ som diskuterats är att istället förvärva och till skolan flytta ett befintligt ridhus som nyttjas av en av ortens ridklubbar. Kostnaden för detta beräknas till 2,6 mkr. Av detta skulle 1,3 mkr finansieras av skolan och återstoden av ridklubben.

Enligt beslut av landstingsfullmäktige, § 45-99, gäller generellt stopp för ny-, till- och ombyggnader av fastigheter med undantag för utlokaliserade verksamheter i Luleå och Boden samt för sådana ny-, till- och ombyggnader som godkänns av landstingsstyrelsen efter förslag från försörjningsnämnden.

Landstingsfullmäktige har i Landstingsplan 2000 avsatt en ram på 20 mkr för ny-, till- och ombyggnationer. Pengarna fördelas av landstingsstyrelsen.

Försörjningsnämndens förslag, § 67-99

Försörjningsnämnden har delegerat till ordföranden att, då förvärvsfrågan slutligt lösts, hos landstingsstyrelsen ansöka om ca 2,6 mkr ur nämndens investeringsram; alternativt 1,3 mkr för utförande av isolering av befintligt ridhus.

Nämndens ordföranden konstaterar att förvärvsfrågan inte kunnat lösas inom kalkylramen. Han förordar därför isoleringsalternativet och föreslår att cirka 1,3 mkr anvisas för utförande av isolering/uppvärmning av ridhuset vid Grans naturbruksskola.

Beredningens förslag

- 1 Investeringen godkänns.
- 2 För ändamålet anvisas 1,3 mkr ur ramen för ny-, till- och ombyggnationer.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 36

Nybyggnad av sophanteringsanläggning vid Arjeplogs vårdcentral

Dnr 970-99

Ärendebeskrivning

Landstinget är fastighetsägare och har, enligt hyreskontrakt med hyresgäster, ansvar för att sophanteringutrymmen samt kärl uppfyller de myndighetskrav som ställs.

För att dels klara de ökade kraven på miljön med bland annat källsortering av sopor, dels erhålla en rimlig arbetsmiljö för hanterande personal erfordras en sophanteringsanläggning vid vårdcentralen i Arjeplog. Yrkesinspektionen har ställt krav på redovisning av åtgärder senast 1 januari 2000.

Produktionskostnaden är beräknad till ca 200 000 kr.

Enligt beslut av landstingsfullmäktige, § 45-99, gäller generellt stopp för ny-, till- och ombyggnader av fastigheter med undantag för utlokaliserade verksamheter i Luleå och Boden samt för sådana ny-, till- och ombyggnader som godkänns av landstingsstyrelsen efter förslag från försörjningsnämnden.

Landstingsfullmäktige har i Landstingsplan 2000 avsatt en ram på 20 mkr för ny-, till- och ombyggnationer. Pengarna fördelas av landstingsstyrelsen.

Försörjningsnämnden förslag, § 66/99

Cirka 200 000 kr avsätts ur nämndens investeringsram för uppförande av sophanteringsanläggning vid Arjeplogs vårdcentral.

Beredningens förslag

- 1 Investeringen godkänns.
- 2 För ändamålet anvisas 200 000 kr ur ramen för ny-, till- och ombyggnationer.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 37

Revisionsrapporten Styrning och uppföljning av ekonomin inom NLL

Dnr 176-00

Ärendebeskrivning

Revisorerna har, mot bakgrund om aviseringar av betydande driftunderskott i landstingets verksamheter under år 1999, granskat landstingsstyrelsens samt direktions och nämnders styrning och uppföljning av ekonomin.

I rapporten konstateras att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen har agerat tydligt och relativt snabbt när indikationer om stora underskott fanns tillgängliga under våren 1999.

Däremot är bilden inte lika åtgärdsinriktad och snabb för landstingets övriga nämnder och direktions. Flertalet direktions och nämnder agerar, enligt revisorernas uppfattning, både för sent och för lite åtgärdsinriktat.

Revisorerna betonar vikten av att landstingsstyrelsen säkerställer sådana rutiner hos direktions och nämnder att de påtalade bristerna så långt möjligt elimineras.

Beredningens förslag

- 1 I det korta perspektivet ska rutinerna för uppföljning av ekonomi och verksamhet i landstinget skärpas. Landstingsdirektören ges i uppdrag att utarbeta rutiner med denna inriktning.
- 2 I övrigt ska revisorernas synpunkter beaktas i arbetet med att ta fram förslag till lednings- och styrningsformer i landstinget.

Yrkande

Maria Salmgren (m):

- Beredningens förslag bifalls.

Beslut

Beredningens förslag bifalls.

§ 38

Landstingsstyrelsens rapport

Dnr 18-00

Beredningens förslag

Följande rapport lämnas till landstingsfullmäktige den 23 mars 2000:

Placering av likvida medel

Landstingsfullmäktige har bl a fastställt att likvida medel ska placeras så att högsta möjliga avkastning uppnås med så lågt risktagande som möjligt. Generellt gäller att säkerhetsaspekten har stor vikt och ska vara vägledande vid val av placeringsalternativ.

Det främsta syftet med placering av likvida medel är att reservera medel för framtida pensionsutbetalningar för att minska kostnaden för landstingets pensionsåtagande.

En finansrapport innehållande information om det övergripande finansiella läget ska varje kvartal lämnas till landstingsstyrelsen.

Förvaltare

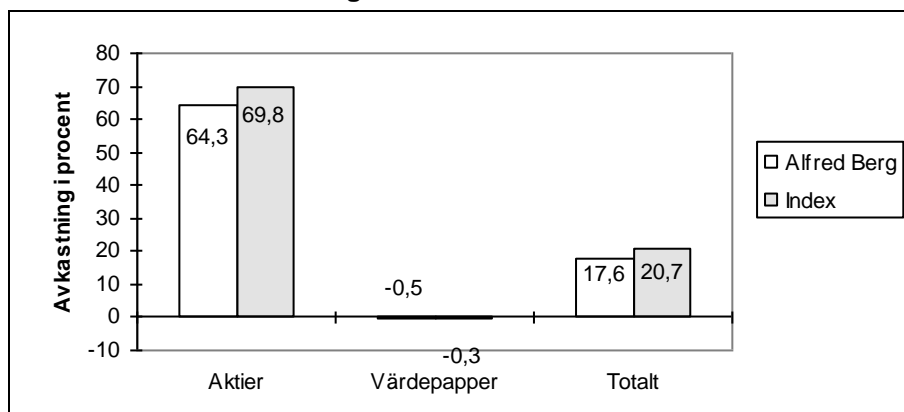
Landstinget anlitar två förvaltare; Alfred Berg Kapitalförvaltning AB och Föreningssparbanken AB. Under hösten 1999 har samtliga medel från Föreningssparbankens portfölj tagits ut för att bl a täcka förvaltningarnas underskott.

Portföljen hos Alfred Berg

Sedan juli 1997 har Alfred Berg Kapitalförvaltning haft i uppdrag att köpa och förvalta aktier och värdepapper med långa löptider. Avkastningen har stadigt gått uppåt, men har haft tillfälliga nedgångar när den övriga marknaden reagerat negativt.

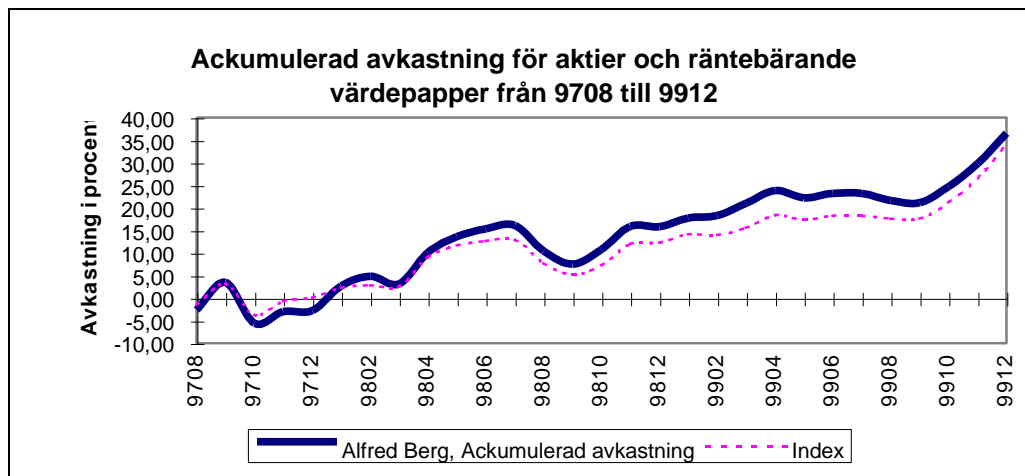
Alfred Bergs portfölj har sedan augusti 1997 till december 1999 ökat i marknadsvärde från 650 mkr till 861,5 mkr. I det följande jämförs avkastningen med ett vägt index mellan Findatas avkastningsindex och OMRX-Bond.

Avkastningen 1999 t o m 31 december



Alfred Bergs portfölj har under perioden januari - december 1999 ökat med 17,6 procent, vilket är lägre än det vägda indexet 20,7 procent.

Aktierna har ökat med 64,3 procent. Den främsta anledningen till den starka börsutvecklingen är Ericssons kraftiga uppgång på hela 191 procent.



Alfred Bergs ackumulerade avkastning från starten i augusti 1997 är 29,8 procent, vilket är högre än det vägda indexet som är 26,6 procent.

Portföljen hos Föreningssparbanken

De pengar som Föreningssparbanken förvaltar ska delvis utgöra landstingets likviditetsreserv och tillåter endast räntebärande värdepapper och korta löptider. I dagsläget har Föreningssparbanken inga medel att placera då samtliga medel från Föreningssparbankens portfölj tagits ut under oktober 1999 för att bli täcka förvaltningarnas underskott.

Totalportföljen

Andelar och medellöptid

Tabellen nedan visar hela portföljens marknadsvärde per 31 december 1999 samt fördelningen mellan räntebärande värdepapper och aktier.

Förvaltare	Marknadsvärde (mkr)	Andel räntebärande (%)	Andel aktier (%)	Medellöptid (år)
Föreningssparbanken AB	0	0	0	0
Alfred Berg Kapitalförvaltning AB	825,6	67	33	3,94
TOTALT	825,6	67	33	3,94
Enligt placeringsreglerna		≤100	≤40	5

Enligt placeringsreglerna får maximalt 40 procent placeras i aktier. Av tabellen framgår att aktierna utgör 33 procent; placeringsreglerna följs alltså. Medellöptiden, som enligt placeringsreglerna får vara maximalt fem år, är 3,94 år. Även detta ligger klart inom placeringsreglerna.

Checkräkningskredit

Landstinget har en checkräkningskredit på 210 mkr hos Föreningssparbanken. Målet för koncernens medelsaldo per månad är +/- 0.

Räntetro

Utvecklingen under våren 2000 förväntas innebära högre räntenivåer.

Uppföljning av kortsiktiga åtgärder för ekonomi i balans

I samband med landstingsstyrelsens behandling av delårsbokslutet i oktober 1999 uppdrogs åt landstingsdirektören att:

- Till landstingsstyrelsen redovisa hur landstingsfullmäktiges beslut från juni 1999 om kortsiktiga åtgärder för ekonomi i balans efterlevts.
- Undersöka och till landstingsstyrelsen redovisa vad de stora skillnaderna mellan förvaltningarna i kostnader för övertid, jour och beredskap beror på, samt vilka åtgärder som förvaltningarna kommer att vidta.

Uppgifter har infordrats från förvaltningscheferna om vilka konkreta åtgärder som vidtagits för att minska kostnaderna inom områdena nyanställningar, läkemedel, konsulter och läkarstafetter, investeringar, övertider, jour och beredskap samt övrigt, samt vilka resultat som uppnåtts.

Landstingsdirektörens kommentarer

Svaren från förvaltningscheferna är av varierande kvalitet. Man talar i allmänna ordalag om åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas. Bedömningar av åtgärdernas ekonomiska effekter redovisas dock endast undantagsvis. Det enda vi med säkerhet vet är att de flesta förvaltningar inte förmått genomföra nödvändiga åtgärder för att uppnå budgetbalans.

Detta är naturligtvis inte tillfredsställande. Alla förvaltningar har det fulla ansvaret för att hålla sig inom sina budgetramar och det förhållandet att projektet Utmaningen pågår minskar inte detta ansvar. Jag kommer ta upp detta i de träffar jag nu successivt har med förvaltningscheferna. Med tanke på landstingets ekonomiska situation är det absolut nödvändigt att skapa en hållning som präglas av budgetdisciplin och respekt för de beslut landstingsfullmäktige fattar.

Öppna styrelsesammanträden

Landstingsfullmäktige beslutade i november 1999 att tillåta styrelsen, direktorer och nämnder att under 1999 påbörja att genomföra öppna sammanträden där det inte strider mot lag eller annan författning.

Landstingsstyrelsen har beslutat att styrelsens sammanträden tills vidare ska vara offentliga, i den utsträckning som fastställs vid varje sammanträde.

Anslag för utbildning av förtroendevalda samt demokratiwebb och närradiosändningar

Landstingsstyrelsen har anslagit 1,4 mkr för dessa ändamål. Fördelningen framgår nedan.

Utbildning av förtroendevalda

Liksom tidigare år planeras för år 2000 ett antal gemensamma utbildningsdagar för ledamöter i landstingsfullmäktige, landstingsstyrelsen och övriga nämnder. Kostnaderna beräknas till 0,8 mkr. Merparten utgörs av kostnader för deltagarnas arvoden, ersättningar för förlorad arbetsförtjänst, reseersättningar och logi.

Demokratiwebb

För att öka norrbottningarnas möjligheter att nå landstingets förtroendevalda och hitta information kring aktuella landstingsfrågor planeras att starta uppbyggnaden av en demokratiwebb. Denna demokratiwebb ska bli en del av Insidan/www.nll.se, dvs landstingets intranät och landstingets webbplats på Internet.

På demokratiwebben ska landstingets samtliga förtroendevalda erbjudas en egen webbsida, utbildning, verktyg för redigering och e-post samt metoder för att spara ner informationen.

Demokratiwebben, som ska innehålla chatmöjligheter samt insändar- och diskussionsforum, ska på sikt öka medborgarnas och politikernas möjligheter att kommunicera.

I anslutning till demokratiwebben ska ett informationsmaterial, särskilt anpassat till skolornas ämnesundervisning, byggas upp. Ämnesområdena kommer att handla om landstingets organisation och verksamhet, demokrati, miljö, näringsliv med mera.

Kostnaden för att påbörja uppbyggnaden av demokratiwebben beräknas till 250 tkr.

Närradiosändningar

Landstingets närradiosändningar vänder sig till norrbottningar och landstingets anställda i syfte att ge insyn i den politiska diskussion som föregår besluten i landstingsfullmäktige.

Närradiosändningarna, som når ut till lyssnare över hela länet, är en viktig informationskanal för att öka tillgängligheten till de politiska diskussioner som förs och de beslut som fattas inom landstinget. Vid en mätning 1996 (Landstingsbarometern) visade det sig att 11 procent av Norrbottens befolkning lyssnade på hela eller delar av dessa sändningar.

Innehållet består av direktsändning från landstingsfullmäktiges sammanträden, med reportage i pauserna som speglar bakgrund och förutsättningar för fullmäktiges beslut. I produktionen ingår också reportage som speglar andra aktuella händelser i landstinget.

Kostnaderna för närradiosändningarna under 2000 beräknas till 350 tkr.

Ditt landsting-annonser

Annonsserien "Ditt landsting" är en av de kanaler som landstinget använder för att berätta för norrbottningarna om landstingets många verksamheter. Syftet är framför allt att ge en bred bild av verksamheten och lyfta fram aktuella händelser, projekt och verksamheter samt frågor och beslut som diskuteras vid landstingsstyrelsens och landstingsfullmäktiges sammanträden.

Annonserna införs i tidningarna Norrländska Socialdemokraten, Norrbottens-Kuriren, Piteå-Tidningen och Haparandabladet var fjortonde dag. Annonserna publiceras cirka 10 gånger på våren och 10 gånger på hösten.

Förvaltningar, bolag och stiftelser samt system och projekt har möjlighet att till rabatterat pris inrymma sin information i annonserna. Den totala kostnaden för annonserna, dvs för formgivning, textbearbetning, foto och media-kostnad, uppgår under ett år till ca 1,5 miljoner kronor.

Mätning av annonserna

Under hösten 1999 har Eureka Marknadsfakta AB genomfört en mätning av annonsserien. Totalt har 1 010 norrbottningar intervjuats. Resultatet från mätningen visar att 94 procent av norrbottningarna har haft möjlighet att ta del av annonserna (dvs de läser någon lokaltidning mer eller mindre regelbundet). Bland dessa har 76 procent uppmärksammat annonserna. Bland de som uppmärksammat annonserna (76 procent) är budskapsförståelsen 41 procent. Det motsvarar 32 procent bland de som totalt haft möjlighet att ta del av annonserna.

Uppmärksamhetsvärdet och förståelsen av Ditt landsting-annonsen visar i en jämförelse med andra liknande annonsserier på mycket höga värden.

Med tanke på de stora förändringar som landstinget står inför är det av största vikt att landstinget fortsätter att göra norrbottningarna delaktiga i denna process och även informerade om det pågående arbetet.

Avsikten är att utveckla Ditt landsting-annonserna ytterligare och publicera annonserna med samma frekvens i de norrbottniska dagstidningarna under år 2000.

Säkerhetsskyddsplan för landstinget

Den 1 juli 1996 trädde en ny säkerhetsskyddslag (SFS 1996:627) i kraft. Bestämmelser om tillämpning av den nya lagen återfinns i säkerhetsskyddsförordningen (SFS 1996:633). Rikspolisstyrelsen har meddelat ytterligare föreskrifter om verkställigheten av lagen (RFS FS 1996:9).

Nytt är att det skyddsvärda intresset för säkerhetsskyddet utvidgas så att det förutom rikets säkerhet också omfattar ett skydd mot terrorism. En annan nyhet är att anställda i kommuner och landsting ska omfattas av bestämmelserna om registerkontroll, tidigare benämnt personalkontroll.

Säkerhetsskyddslagen ska skydda uppgifter och förhållanden som rör totalförsvaret eller rikets säkerhet i övrigt.

Landstingsstyrelsen har fastställt en säkerhetsskyddsplan som bl a omfattar säkerhetsanalys, säkerhetsrutiner, säkerhetsprövning samt utbildning och kontroll.

Rapport från AER-arbetet

Kommitté C

Den 27 - 28 oktober 1999 sammanträdde kommitté C i Strasbourg. Landstingets representanter var Leif Hjalmarsson (s) och Kenneth Backgård (ns). 80 representanter från totalt 39 regioner deltog. Under den första dagen hölls ett antal möten av underkommittéer och arbetsgrupper, medan den andra dagen ägnades åt plenarmötet.

Underkommitté C.2

I underkommitté C.2, i vilken Norrbotten har ordförandeskapet, fortsatte arbetet med regionala kommunikationer, landsbygdsutveckling och turism. Den grupp som arbetat med en rapport om regionala kommunikationer, och letts av Norrbotten, diskuterade den slutliga versionen. Rapporten (på engelska) finns tillgänglig på landstingets kansli, regionala utvecklingsavdelningen.

Rapporten syftar till att peka på betydelsen av regionala kommunikationer för regioner och ge konkreta förslag till hur regionala kommunikationer kan förbättras. Vikten av att hålla samman Europa genom att ha goda kommunikationer mellan centrum och periferi är ett genomgående tema, och ett exempel som lyfts fram är en möjlig transportled från Murmansk genom Norra Finland och Sverige. I rapporten lyfts även Kallax Cargo fram som ett intressant exempel på hur en regional flygplats kan användas.

Rapporten mottogs mycket väl i underkommittén, som efter en diskussion kring dess teman antog den och en resolution riktad till EG-kommissionen, AER och AER:s medlemsregioner.

Underkommittén antog också förslag till tre nya initiativ som gäller en arbetsgrupp om regionala flygplatser, en arbetsgrupp om reformering av den gemensamma jordbrukspolitiken samt ett nätverk med fokus på uthållig turism.

Plenarmötet

Under plenarmötet rapporterades från underkommittéer och AER:s styrelse. Även plenarmötet tog mycket väl emot underkommitté C.2:s rapport om regionala kommunikationer och åtföljande resolution, som antogs enhälligt. Kommitté C föreslår därmed bl a AER:s styrelse att rapporten ska utgöra ett grunddokument för AER:s fortsatta arbete med kommunikationer, samt att EG-kommissionen ska kontaktas och informeras om rapportens och resolutionens innehåll.

Leif Hjalmarsson redogjorde även för de nya initiativen inom underkommitté C.2. Dessa antogs enhälligt, och regionerna gavs möjlighet att anmäla sitt intresse att delta i initiativen.

I övrigt behandlades EU:s politik vad gäller utvidgningen, jordbrukspolitiken, strukturfonderna, rumslig planering samt möjligheten för stöd till vänregionarbete.

Generalförsamlingen

Den 2 - 3 december 1999 hölls AER:s årliga generalförsamling i Lyon, Frankrike. Landstingets representant var Roger Granberg (s). 450 representanter från 165 regioner deltog, varav 58 svenska deltagare från 18 landsting och regioner.

AER:s finansiella situation har förbättrats och budgeten för 2000 är på ca 25 mkr och balanserad. Medlemsavgiften höjs med 1,7 procent vilket innebär att landstingets medlemsavgift för 2000 blir 27 000 kr. En stor del av de finansiella problemen har bestått i återbetalningskrav från EU avseende EU-programmet PACTE. AER har i förhandlingar med EU hittills lyckats att minska kravet till ca 5,5 mkr och förhandlingarna fortsätter.

Nio nya regioner från Östeuropa antogs, medan tre regioner väljer att lämna AER och åtta uteslöts på att medlemsavgiften ej betalts.

Till ny generalsekreterare för AER utsågs Hans de Belder från Flandern som under 1999 har tjänstgjort som tillförordnad generalsekreterare. Till ny ordförande i kommitté C efter Robert Savy, Limousin, utsågs Brian Greenslade, Devon.

Under generalförsamlingen hölls två temadebatter. Den första gällde regionernas ställning i de Europeiska institutionerna, och i slutdeklarationen till Europeiska rådets möte i Helsingfors i december 1999 krävdes bli en starkare position för regionerna i framtidens Europa. Den andra debatten gällde ungdomarna i Europa, vilkas situation diskuterades ur olika perspektiv som program för ungdomar, utbildning, social integration, brottslighet och politisk delaktighet.

Miljöarbetet i landstinget

Uppföljning av miljöarbetet 1999

På uppdrag av styrgruppen för landstingets miljöarbete har systemledaren gjort en uppföljning av landstingets interna miljöarbete under 1999. Resultatet, som redovisas i en rapport, kan sammanfattas enligt följande:

- Förvaltningsövergripande handlingsprogram finns vid alla förvaltningar utom Länservice.
- Vid flera förvaltningar finns behov av att uppdatera handlingsprogrammen.
- Samtliga förvaltningar har någon form av miljögrupper. Miljögrupperna vid Länservice, kultur- och utbildningsförvaltningen samt primärvårdsförvaltningen i Luleå har inte en förvaltningsövergripande roll.
- Förvaltningarna har i allmänhet haft miljömål som utgått från kraven i det miljöpolitiska programmet.
- Samtliga förvaltningar utom landstingets kansli har genomfört en grundläggande miljöutbildning på en halv till en dag.
- Alla förvaltningar utom Länservice hade under 1999 ett avsnitt om miljöfrågor i förvaltningsplanen.

- Vad gäller årsredovisningarna så är det endast Folk tandvården, sjukvårdsförvaltningarna i Kalix och Gällivare samt kultur- och utbildningsförvaltningen som har med miljöfrågorna i förvaltningens årsredovisning.

Rapporten i sin helhet finns på insidan.nll.se/ib/lk/regio/miljo eller insidan.nll.se/ib/lk/regio/_org/regiolop.

Landstingsdirektörens kommentarer

I det fortsatta miljöarbetet är det angeläget att förvaltningarna har förvaltningsövergripande handlingsprogram för miljöarbetet och att de hålls aktuella, liksom att förvaltningsplaner och årsredovisningar har ett miljöavsnitt. Miljömålsarbetet måste bedrivas enligt de riktlinjer som framgår av landstingsplanen och landstingsstyrelsens plan för 2000.

Viktigt är också att aktiva miljögrupper finns på förvaltningsnivån, att Länservice och Sunderby sjukhus snabbt kommer i gång med ett organiserat miljöarbete i de nya organisationerna och att det interna miljöarbetet löpande följs upp med hjälp av relevant miljöstatistik. Länservice roll i landstingets miljöarbete är av central betydelse. Förvaltningens nyss påbörjade arbete mot ett miljöledningssystem är ett bra initiativ, men arbetet måste påskyndas för att avhjälpa de brister som konstaterats.

Miljösystemets årsrapport 1999

1999 är det fjärde året som landstingets övergripande miljöarbete bedrivs i systemform. I systemets årsrapport för 1999 redovisas följande resultat och erfarenheter:

- Arbetet med att ta fram relevant miljöstatistik inklusive nyckeltal har fortsatt under året. Sammanställningar av miljöstatistik t o m 1998 finns tillgängliga via [Insidan/verksamhet/miljo](#).
- Systemet har tagit fram förslag till landstingsövergripande miljömål.
- Landstingsfullmäktige i september hade landstingets interna miljöarbete som tema.
- Under 1999 genomfördes en uppföljning av landstingets interna miljöarbete. Uppföljningen i sin helhet finns tillgänglig via [Insidan/verksamhet/miljo](#).
- I och med den nya miljöbalken revideras regelverket avseende farligt avfall. En arbetsgrupp har under 1998 och 1999 tagit fram underlag för ett praktiskt inriktat informationsmaterial om farligt avfall.
- Under 1996 - 1999 har ca 6 000 personer inom landstinget fått miljöutbildning i form av grund- och vidareutbildningar.
- Systemet har vid flera tillfällen bjudit in landstingets bolag och stiftelser till dialog och utbildning i miljöfrågor. Utfallet har inte blivit det förväntade. Av bolagen och stiftelserna är det Länstrafiken som har det bästa miljöarbetet.
- Miljöprövningen av sjukhusen fortsätter. Piteås miljö tillstånd är klart. Gällivares och Sunderbyns ansökan är inlämnade. Kalix lämnar in sin ansökan under år 2000. Kiruna påbörjar arbetet under året.

- Efter miljöbalkens ikraftträdande 1 januari 1999 har myndigheterna (kommunerna och länsstyrelsen), precis som lagen föreskriver, tillämpat en skärpt miljögranskning, vilket märks inte minst i miljöprövningsarbetet.
- Grans naturbruksgymnasium arbetar vidare mot miljöcertifiering. Läns-service har påbörjat en miljöutredning som grund för ett framtida miljöledningssystem.

Fortsatt medfinansiering av verksamheten i Informationsteknik i Norrbotten AB

Landstingsstyrelsen har tidigare beslutat att landstinget ska medfinansiera verksamheten i Informationsteknik i Norrbotten AB under 2000 och 2001 med totalt 5 775 tkr, under förutsättning att verksamheten genomförs med redovisad inriktning och att finansiering från övriga intressenter erhålls.

För verksamheten 2000 har styrelsen nu anslagit 2 887,5 tkr. Pengarna har anvisats ur anslaget för projekt inom ramen för tillväxtavtalet (2 000 tkr) och budgeten för landstingets kansli (887,5 tkr).

Reservation

Mot beslutet reserverade sig Maria Salmgren (m) till förmån för eget avslagsyrkande.

Kompensation till Länstrafiken för höjd busskatt

Riksdagen beslutade i slutet av 1999 att fordonsskattesystemet för tunga bussar ska förändras fr o m 1 januari 2000. För att motverka de kostnadsökningar som den höjda fordonsskatten leder till för den lokala och regionala buss-trafiken, har de generella statsbidragen till landsting och kommuner höjts med sex kronor per invånare från och med 2000. Det innebär att landstinget och länets kommuner fått en höjning av statsbidraget med vardera 1 549,3 tkr, eller totalt 3 098,6 tkr.

Länstrafikens kostnadsökning för busskatt höjningen uppgår till 3 900 tkr per år. Bolaget har begärt kompensation för kostnadsökningen med 1 950 tkr från vardera landstinget och länets kommuner.

Landstingsstyrelsen har beslutat att kompensera Länstrafiken 1 549,3 tkr för år 2000.

Slutuppgörelse om generalentreprenaden Nybyggnad av Sunderby sjukhus

I det entreprenadavtal som tecknats med generalentreprenören PEAB anges att incitamentsberäkning ska ske under september 1999. Förhandlingar om detta påbörjades under september 1999 och resulterade i ett förslag till slutgiltig uppgörelse, daterad 15 december 1999.

De parametrar som kan påverka priset är ombyggnationer över 5 mkr, bruttoarean i kvadratmeter, index samt om den verkliga produktionskostnaden överstiger riktpriiset.

I ett tidigare avtal med PEAB (december 1997) ingick ett belopp på 12 mkr för framtida avsteg från förfrågningsunderlaget, framtida ombyggnader un-

derstigande 0,3 mkr per objekt samt framtida större enskilda ombyggnader upp till ett sammanlagt belopp av 5 mkr. Om sistnämnda belopp överstiger 5 mkr har PEAB rätt till ytterligare höjning av riktpriiset.

I slutförhandlingarna enades parterna om att ombyggnationer överstigande 0,3 mkr per objekt och överstigande 5 mkr brutto har skett med 6 mkr.

Den av landstingsfullmäktige beslutade bruttoarean för Sunderby sjukhus är 86 000 m² och bruksarean 78 100 m². Denna ytbegränsning har legat till grund för projektering av sjukhuset. I efterhand, när sjukhuset är färdigbyggt, har PEAB gjort mätning av den verkliga ytan och kommit fram till en yta som är något större än 86 000 m². Sunderbyförvaltningen har låtit en oberoende konsult göra en motsvarande mätning. Även denna mätning har pekat på en yta som är större än den beslutade, dock något lägre än den PEAB räknat fram.

I slutförhandlingarna enades parterna om en total yta på 88 026 m². Bruttoarean 88 026 m² minus 86 000 m² multiplicerat med ett kvadratmeterpris på 9 733 kr ger ett tilläggsbelopp på 20 mkr i förhållande till tidigare landstingsstyrelsebeslut.

I enlighet med det ursprungliga entreprenörsavtalet ska landstinget betala 30 procent av de verkliga produktionskostnader som överstiger riktpriiset. Detta fastställdes i förhandlingarna till 1 mkr.

Sammanfattning

Sammantaget innebar alltså förslaget till uppgörelse att PEAB får ytterligare 27 mkr för generalentreprenaden Nybyggnad av Sunderby sjukhus. Den totala ersättningen till PEAB blir därigenom 1 138 mkr.

Landstingsstyrelsen har godkänt förslaget och för ändamålet överfört 27 mkr från projektets anslag för oförutsedda kostnader till anslaget för byggproduktion. Kvar av anslaget för oförutsedda kostnader är därmed 39,4 mkr. Dispositionen av dessa medel behandlas i årsbokslutet för år 1999.

Reservation

Mot beslutet reserverade sig (ns)-gruppen med följande motivering:

Sjukvårdspartiet har vid samtliga beslutstillfällen avseende tillkomst och utbyggnad av Sunderbyns sjukhus yrkat avslag på förslagen. Vi tycker därför det är märkligt att man efter genomförd byggnation, i relation till den beställning som fullmäktige har gjort, nu upptäcker att sjukhuset är 2 026 m² större. Ytan motsvarar två normala villatomter.

Vi kan inte acceptera att utfallet är sådant och att landstinget dessutom ska betala för denna utökade yta. Ifall detta inte ingått i beställningen, är det självfallet inte landstingets ansvar. Ifall det däremot har beställts, så har landstingsstyrelsen och Sunderbyförvaltningen inte följt landstingsfullmäktiges beslut. Vi hävdar att i relation till fullmäktiges beslut är ett godkännande av slutuppgörelsen att frånga fullmäktiges beslut avseende maximal yta. Vi har därför yrkat avslag på slutuppgörelsen och hävdar att landstinget, i det fall ytan inte ingår i beställningen, inte heller ska betala för densamma.

Studie av den politiska processen bakom lokaliseringen av Sunderby sjukhus

I augusti 1999 presenterades rapporten "Sjukhuset mitt emellan" som handlar om den politiska processen bakom lokaliseringen av Sunderby sjukhus. Rapporten är den första av sex studier som Luleå tekniska universitet producerar på uppdrag av landstinget.

Avsikten med universitetets engagemang är dels att historiskt dokumentera den politiska och administrativa vägen fram till beslutet, men också att belysa hur sjukhusets utseende, funktion, organisation och teknik influerats av nya och förändrade krav och attityder från omvärlden

Studien är en omfattande genomgång av de faktorer och förhållanden som ledde fram till beslutet. En av rapportens slutsatser är att beslutet kan sägas vara demokratiskt i den meningen att det uppfyller de regler som finns beträffande beredning av ett landstingskommunalt ärende. Få ärenden som beslutats av landstingsfullmäktige i Norrbotten har varit så utredda och diskuterade som frågan om den framtida sjukvårdspolitiken och det gemensamma sjukhuset.

Rapporten finns på http://www.nll.se/ib/lk/regio/_org/lkregiolop.htm.

Gemensam planering av verksamheten inom hälso- och sjukvården sommaren 2000

Flertalet sjukvårdsförvaltningar redovisade i bokslutet för år 1999 betydande underskott i den löpande driften. Bedömningar för resultatutvecklingen år 2000 pekar på fortsatta underskott i driften av hälso- och sjukvården.

Under de senaste åren har sjukvårdsförvaltningarna även redovisat tilltagande svårigheter att lösa personalbemanningen på ett tillfredsställande sätt till följd av minskad tillgång till kompetenta vikarier, särskilt vad avser sjuksköterskor. Verksamheten under sommarveckorna har i relativt hög omfattning upprätthållits genom att den ordinarie personalen åtagit sig utökade arbetspass m m vilket inneburit en hög belastning på enskilda individer.

Av såväl ekonomiska som rekryterings- och arbetsmiljöskäl har landstingsstyrelsen därför beslutat att:

- 1 Direktionerna för Gällivare och Kiruna sjukvårdsdistrikt åläggs att genomföra en gemensam planering av verksamheten i malmfältsområdet inför sommaren år 2000.
- 2 Direktionerna för Sunderby sjukhus samt Piteå och Kalix sjukvårdsdistrikt åläggs att genomföra en gemensam planering av verksamheten i kustområdet inför sommaren år 2000. Primärvårdsnämnderna i Luleå och Boden ska delta i planeringen.
- 3 Resultatet ska redovisas till landstingsstyrelsen senast den 31 mars år 2000.

Fördelning av medel ur socialförsäkringssystemet 2000

Staten och landstingen/regionerna har träffat överenskommelse om ersättningar till hälso- och sjukvården år 2000. Överenskommelsen bygger vidare på överenskommelsen från år 1999 då parterna enades om en långsiktig satsning på att stärka patientens ställning inom hälso- och sjukvård. Som en del i överenskommelsen ingår ersättning för rehabiliterings- och behandlingsinsatser med 235 miljoner kronor. Norrbottens andel är 8 miljoner kronor.

Landstingsfullmäktige har ställt medlen till landstingsstyrelsens förfogande för att i likhet med tidigare år i samråd med försäkringskassan vidarefördelas till särskilda projekt.

Avtal upprättat

Landstingsstyrelsen har godkänt ett avtal med försäkringskassan om fördelningsprinciper för 2000. Avtalet innebär bl a att följande fördelningsmodell ska tillämpas:

- 7,5 mkr avsätts för aktiviteter/projekt inom områdena rörelseorganens sjukdomar och reumatologi samt insatser för att förebygga och förhindra psykisk ohälsa hos unga människor.
- 0,5 mkr avsätts för samlad utvärdering av samtliga aktiviteter/projekt som erhåller bidrag enligt överenskommelsen 2000 samt för landstinget och försäkringskassan gemensamma utbildnings- och informationsinsatser.

Aktiviteter/projekt som syftar till att öka andelen partiella sjukskrivningar samt reseersättning i stället för sjukpenning är särskilt angelägna i Norrbotten.

För år 2000 kommer tillgängliga medel (7,5 mkr) att fördelas mellan sjukvårdsförvaltningarna efter befolkningsandel enligt följande:

- Luleå-Bodens sjukvårdsförvaltning och primärvårdsförvaltningarna i Luleå och Boden: 2 907 000 kr.
- Gällivare sjukvårdsförvaltning: 999 000 kr.
- Kiruna sjukvårdsförvaltning: 723 000 kr.
- Piteå sjukvårdsförvaltning: 1 746 000 kr.
- Kalix sjukvårdsförvaltning: 1 125 000 kr.

Fördelningen av medlen ska ske efter överenskommelse mellan berörda sjukvårdsförvaltningar och försäkringskassekontor. För varje överenskommet aktivitet/projekt ska det finnas en faktisk plan för att effekterna av medlens användning ska kunna följas upp och integreras i verksamheten.

Beslut om fördelning av medel på aktivitet eller projekt fattas av förvaltningschef och kontorschef.

Strukturförändringar inom vuxenpsykiatri i Malmfälten

Direktionen för Gällivare sjukvårdsdistrikt har begärt att landstingsstyrelsen ska godkänna ett förslag till omstrukturering av vuxenpsykiatri i Malmfälten, innebärande att resurser överförs från slutenvård (minskat antal vårdplatser) till öppen vård.

Landstingsstyrelsen har bedömt att förslaget ligger väl i linje med landstingsfullmäktiges beslut om att den psykiatriska vården i ökad utsträckning ska ske i öppna vårdformer. Samråd har skett med den pågående översynen av hälso- och sjukvården (projektet Utmaningen). Från projektets sida anser man att förändringen kan genomföras utan att störa genomförandet av projektet.

Styrelsen har därför godkänt strukturförslaget, innebärande bl a att antalet vårdplatser minskas från 29 till 13.

Projektet Hårda Bandage

Utställningen Hårda Bandage invigdes 20 mars 1999 i Teknikens Hus i Luleå. Projektgruppen valde att följa Martin, 8 år, genom vårdkedjan. Det blev en utställning med ambulans, akutmottagning, röntgen, operation, vårdsal, rehabilitering och tandvård. Siemens Elema var huvudsponsor med den senaste medicintekniska utrustningen. Även Olympus med titthålskirurgi och Olmeds operationsbord var viktiga för utställningen.

Intresset har varit enormt; 121 800 besökare på ett halvt år i Teknikens Hus. Utställningen Hårda Bandage har haft 116 bokade handledningar vilket är en mycket hög siffra för en tillfällig utställning. Allt från dagisavdelningar till klasser från komvux har visat intresse för utställningen. Det har också varit en hel del intresse och frågor om vårdutbildningar.

Det finns önskemål från Teknikens Hus om att bygga upp något permanent kring medicinsk teknik i vården och önskemål finns från besökare att det blir en uppföljning av Hårda Bandage.

Landstingsdirektörens kommentar är att erfarenheterna från projektet är goda och kommer att tas till vara inom ramen för det system för kompetensförsörjning som nu etableras.

Dialog kring etiska vardagsbeslut i landstinget

Gapet har ökat mellan å ena sidan möjligheterna att behandla och bota och å andra sidan de tillgängliga resurserna för vården. Det har medfört att etiska överväganden blir allt vanligare och svårare. Med detta som bakgrund har hälso- och sjukvårdsavdelningen vid landstingets kansli haft uppdraget att initiera till dialog kring etiska vardagsbeslut i landstinget.

Under hösten 1999 har en konferens genomförts i samarbete med CUFS. Syftet var att ge impuls och skapa förutsättningar till etiska diskussioner för hälso- och sjukvården och tandvården. Ur programmet kan nämnas vårdetik i ett mångkulturellt samhälle, prioriteringar i vården, samhällets etiska värderingar och vad händer när de mänskliga bromsarna sviker.

Av den utvärdering som gjordes av konferensen framgår att hälso- och sjukvårds- och tandvårdspersonal har behov av att strukturerat och fortlöpande kunna diskutera etiska frågor. Vårdpersonalen har också behov av information och rådgivning i etiska vardagsbeslut. Dessutom är det angeläget med utbildning som utgår från verksamhetens uttalade behov i dessa frågor.

De etiska frågorna har i Landstingsplan 2000 fått en viss belysning. Utifrån planens formulering om etiska avgöranden återstår att finna former för hur de etiska frågorna ska hållas levande i vardagen. Landstingsdirektören kommer att uppdraga åt hälso- och sjukvårdsavdelningen att i dialog med sjukvårdsförvaltningarna arbeta vidare med dessa frågor. Dessutom kommer Doctum att uppmärksammas på att det här finns ett utbildningsbehov som borde tillgodoses.

Investeringsprövningar

Enligt beslut av landstingsfullmäktige gäller generellt stopp för ny-, till- och ombyggnader av fastigheter med undantag för utlokaliserade verksamheter i Luleå och Boden samt för sådana ny-, till- och ombyggnader som godkänns av landstingsstyrelsen efter förslag från försörjningsnämnden.

Landstingsfullmäktige har i Landstingsplan 2000 avsatt en ram på 20 mkr för ny-, till- och ombyggnationer. Pengarna fördelas av landstingsstyrelsen.

Landstingsstyrelsen har:

- Godkänt ombyggnad för arkivlokaler vid Björkskatans vårdcentral, etapp 2.
- Inte godkänt nybyggnad av kallförråd vid Gällivare sjukhus.
- Godkänt isolering av ridhus vid Grans naturbruksskola och för ändamålet anvisat 1,3 mkr ur investeringsramen.
- Godkänt nybyggnad av sophanteringsanläggning vid Arjeplogs vårdcentral och för ändamålet anvisat 200 tkr ur investeringsramen.

Reservation

Mot beslutet i den första punkten reserverade sig (ns)-gruppen med följande motivering:

Sjukvårdspartiet var vid behandlingen av detta ärende 1997 av den åsikten att gemensamma arkivlokaler mycket väl kunde placeras i landstingets tomma lokaler i Boden. Vi yrkade avslag på förslaget. Inget väsentligt har förändrats. Landstinget får inom ett par månader ca 100 000 m² lokalyta som kan användas för detta och annat ändamål. Vi har därför yrkat avslag på förslaget med hänvisning till att det fortfarande finns användbara arkivlokaler i Bodens nuvarande sjukhus.

Försäljning och återlämning av bostadsrättslägenheter

Landstingsstyrelsens ordförande har på delegation beslutat om försäljning av en lägenhet i Kalix för 20 500 kr samt om återlämning av två lägenheter i Haparanda och en i Kiruna.

Revisionsrapporter

Hemsjukvården inom Norrbottens läns landsting

Landstingets revisorer har gett Komrev i uppdrag att göra en översiktlig beskrivning av hemsjukvården i landstinget. De har kommit fram till att det på central nivå finns behov av att definiera hemsjukvården och skapa uppföljningsparametrar med syfte att få en uppfattning om omfattning och utveckling inom de olika förvaltningarna.

Revisorerna tycker att en förutsättning för att patienter ska kunna få erforderliga vårdinsatser i hemmet bl a är att det finns tillgång till personal med rätt kompetens. De fångar också upp förbättringsområden som t ex ökad samverkan med kommunerna, mer användning av datorer i arbetet och en utvecklad och gemensam syn på primärvårdens ansvar och uppgifter.

Landstingsdirektörens kommentarer

Under hösten har controlleruppdraget ”Hemsjukvård och vård i livets slutskede” bedrivits och resultatet av detta uppdrag bekräftar revisorernas syn i stor utsträckning.

Jag har noterat att det finns uppenbara behov av att definiera hemsjukvård och påbörja registrering av hemsjukvårdspatienter. Det finns också förbättringsområden, som t ex att ha tillgång till personal med rätt kompetens och att samverkan mellan olika vårdnivåer kommer till stånd. Utvecklingsarbetet med att bland annat skapa kvalitativa uppföljningsparametrar kommer att fortsätta under 2000.

Inom ramen för projektet Utmaningen kommer utvecklingen av den framtida hemsjukvården att belysas närmare.

Utveckling av vårdkedjor inom Norrbottens läns landsting

Landstingets revisorer har gett Komrev i uppdrag att granska dels hur landstinget styr och stimulerar vårdkedjearbetet i förvaltningarna, dels hur förvaltningarna lever upp till landstingets mål med att utveckla utvalda vårdkedjor.

Revisorerna har funnit att tydligare styrning är nödvändig och att det återstår utvecklingsarbete med att utveckla vården ur ett patientperspektiv för de patienter som vårdas på flera olika vårdnivåer.

Ett flertal förbättringsområden är definierade som t ex samverkan, informationsöverföring och kommunikation mellan slutenvård och primärvård och mellan landsting och primärkommunerna. Läkarnas medverkan och engagemang samt patientmedverkan kan förbättras. Därutöver nämns att processägare generellt inte utses och att dokumentation av vårdkedjans effekter i stort sett saknas.

Landstingsdirektörens kommentarer

Jag har noterat att det finns stora förbättringsbehov när det gäller att införa ett processororienterat arbetssätt inom och mellan verksamheter. Projektet Utmaningen utgår i sitt arbete med att se över den framtida hälso- och sjukvården i länet från att en systematisk utveckling av ett processororienterat arbetssätt ska införas.

Men redan i ett näraliggande perspektiv är det angeläget att förbättra arbetet med att arbeta i vårdkedjor. Därför kommer jag att snarast möjligt ta upp revisionsrapporten i sjukvårdsgruppen (förvaltningscheferna inom hälso- och sjukvården) för analys och därefter ställningstagande till nödvändiga åtgärder. Jag anser också att de medicinska samordningsgrupperna är viktiga fora för att åstadkomma förbättringar i vårdkedjearbetet.

Jag kommer även i särskild ordning att med förvaltningschefen för Sunderby sjukhus ta upp den kritik som riktas mot verksamheterna där om brister i informationsöverföring i samband med utskrivning av patienter.

FoU-projekt - uppföljning, redovisning och intern kontroll

Landstingets revisorer har gett Komrev i uppdrag att granska regler, rutiner och intern kontroll vid genomförande av FoU-projekt.

Granskningens allmänna slutats är att den interna kontrollen i stort sett inte fungerar alls avseende FoU-projekt. Följande iakttagelser har gjorts:

- Ekonomisk uppföljning av genomförda projekt genomförs endast för en liten del av projekten.
- Attestförfarandet är inte i överensstämmelse med gällande reglemente.
- Slutrapportering av interna FoU-projekt fördröjs ofta.
- Regler och rutiner saknas vad gäller återbetalning av medel för ej genomförda projekt.
- Det förekommer att intäkter från tillfällig eller extraordinär verksamhet används till utbildningsinsatser.
- Momsredovisningen behandlas olika vid förvaltningarna.

Landstingsdirektörens kommentarer

De påtalade bristerna är givetvis oacceptabla. Jag har därför tillsatt en grupp som omgående ska se över rutinerna för hantering av FoU-projekt. Översynen ska resultera i att de påpekade bristerna avhjälps och att en god ordning ska råda för framtiden.

Uppföljning av revisionsrapporter - landstingets handläggning och åtgärder

På uppdrag av landstingets revisorer har Komrev gjort en uppföljning av landstingets handläggning och åtgärder med anledning av genomförda revisionsprojekt. Ett urval av 25 revisionsrapporter från åren 1996 - 1999 har följts upp ur aspekterna:

- Den formella hanteringen i respektive nämnder (protokoll och rapporter).
- De faktiska åtgärderna i förvaltningen.

Uppföljningen är främst ett internt uppdrag inom revisionen, men den har översänts för kännedom till styrelsen och samtliga nämnder.

Följande huvudintryck och generella reflexioner redovisas i uppföljningen:

- De flesta av revisionens synpunkter har åtgärdats på ett fullgott sätt. Detta gäller i synnerhet rapporter som berör intern kontroll och redovisningsfrå-

gor. När det gäller rapporter som rör styrning, uppföljning och utvärdering av den medicinska verksamheten är ibland tydliga åtgärder svårare att utläsa. Åtgärder inom detta område tar som regel längre tid att genomföra, är mer komplicerade till sin natur och uppfattas ofta som mindre akuta.

- Vid ett flertal uppföljningar har konstaterats att många rapporter fått betydligt mer genomslag än vad som framgår av protokoll och andra dokument. Rapporterna lyfts ofta in och verkar i många interna och informella grupperingar i landstingets basorganisationer - dessa aktiviteter kommer revisionen till del bara i undantagsfall, eller i alla fall inte genomgående.
- Rapporterna handläggs i landstingsstyrelsen genom landstingsdirektörens rapport på ett konsekvent och på ett som regel uttömmande sätt. Revisorerna och rapportens slutsatser redovisas, liksom vidtagna eller föreslagna åtgärder.
- Handläggningen vid övriga nämnder varierar, men huvudsakligen sker rapportering och åtgärder genom förvaltningschefens rapport. Här måste noteras att handläggningen inte är lika konsekvent, inte lika uttömmande och heller inte lika åtgärdsinriktad vid övriga nämnder som hos landstingsstyrelsen. Undantag finns dock, exempelvis primärvårdsnämnden i Boden, som alltid utförligt redovisar revisionens rapporter.
- Handläggningen genom landstingsdirektörens/förvaltningschefens rapport väcker en fråga om rollfördelningen mellan ”politiken och tjänsten”. Revisorernas kommunikation med styrelsen och nämnderna är ytterst ett led i den kommunikation revisorerna gör i sin prövning av ansvarsfrihetsfrågan. Det förefaller därför mer relevant att revisionsrapporter behandlas som separata ärenden i respektive nämnd, än som underavdelningar i förvaltningschefsrapporter.

Eftersom dessutom variationen i handläggningsrutiner varierar kraftigt mellan nämnderna, finns anledning att inför år 2000 ta upp frågan om hur revisionens rapporter och skrivelser ska handläggas.

- Ytterligare en reflexion från övriga nämnder är att framför allt direktionerna förefaller ha en relativt passiv roll i landstingets politiska system. Det framgick av våra basgranskningar, och det har också framgått när vi genom protokollstudier eftersökt politisk handläggning och åtgärd med anledning av revisionsrapporterna och revisorernas skrivelser.

Landstingsdirektörens kommentarer

Bedömningen i uppföljningen är att revisionsrapporterna handläggs i landstingsstyrelsen genom min rapport på ett konsekvent och på ett som regel uttömmande sätt. Jag ser ingen anledning att frångå denna ordning. Styrelsens möjligheter att reagera på rapporterna påverkas inte av formen för presentationen.

Styrning och uppföljning av ekonomin inom NLL

Revisorerna har, mot bakgrund om aviseringar av betydande driftunderskott i landstingets verksamheter under år 1999, granskat landstingsstyrelsens samt direktioners och nämnders styrning och uppföljning av ekonomin.

I rapporten konstateras att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen har agerat tydligt och relativt snabbt när indikationer om stora underskott fanns tillgängliga under våren 1999.

Däremot är bilden inte lika åtgärdsinriktad och snabb för landstingets övriga nämnder och direktioner. Flertalet direktioner och nämnder agerar, enligt revisorernas uppfattning, både för sent och för lite åtgärdsinriktat.

Revisorerna betonar vikten av att landstingsstyrelsen säkerställer sådana rutiner hos direktioner och nämnder att de påtalade bristerna så långt möjligt elimineras.

Landstingsstyrelsens beslut

- 1 I det korta perspektivet ska rutinerna för uppföljning av ekonomi och verksamhet i landstinget skärpas. Landstingsdirektören ges i uppdrag att utarbeta rutiner med denna inriktning.
- 2 I övrigt ska revisorernas synpunkter beaktas i arbetet med att ta fram förslag till lednings- och styrningsformer i landstinget.

För kännedom

Landstingsstyrelsen har för kännedom fått:

- Skrivelse från revisorerna till försörjningsnämnden. I skrivelsen ställs ett antal frågor till nämnden med anledning av att Länservice lämnat anbud på fastighetstjänster för ett område inom Lulebo.
- Rapporten ”Direktion och förvaltningsledning inom Kalix sjukvårdsdistrikt - Uppföljning, rapportering och styrning mot mål”.

Remissyttranden

Förslag till förändringar i den kommunala redovisningslagen (Ds 1999:71)

Finansdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över förslaget, som utarbetats av en arbetsgrupp. Gruppens uppgift har varit att, med utgångspunkt i den nya bokföringslagen m m, föreslå de förändringar som kan behöva göras i lagen om kommunal redovisning.

Landstingsstyrelsen har avgett följande yttrande för landstingets räkning:

”Enligt landstingets mening tillgodoser föreslagna förändringar, i likhet med den nya bokföringslagen, behovet av att anpassa lagstiftningen så att den blir mer teknikoberoende. Landstinget tillstyrker därför förslaget i sin helhet.”

Utkast till rekommendation om redovisning av vissa pensionsuppgifter

Rådet för kommunal redovisning har gett landstinget tillfälle att yttra sig över utkastet, som är föranlett av regeringens proposition Förvaltning av kommunala pensionsmedel.

Landstingsstyrelsen har avgett följande yttrande för landstingets räkning:

”Utkastet till rekommendation anger att för balansräkningsposten Avsättningar för pensioner ska i not specificeras hur de avsatta pensionsmedlen förvaltas. Av noten ska framgå hur stor andel av pensionsavsättningen som place-

rats i finansiella instrument och hur stor del som återlånats i verksamheten. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en samlad redovisning av pensionsmedelsförvaltningen, där utveckling från föregående år ska framgå.

Ansvarsförbindelsen för pensioner samt avsättningen för pensioner i balansräkningen är stora förpliktelser som landstinget har att uppfylla. Att specificera hur tillgångarna ska motsvara avsättningen är viktigt, men minst lika viktigt är att redovisa hur förpliktelsen i ansvarsförbindelsen ska fullföljas.”

Länstrafikplan för Norrbotten 2000/2001

Länstrafiken i Norrbotten AB har gett landstinget tillfälle att yttra sig över planen.

Landstingsstyrelsen har avgett följande yttrande för landstingets räkning:

”Länstrafikplan 2000/2001 innehåller ett utvecklat inledningsavsnitt som ger en övergripande bild av Länstrafikens verksamhetsområden.

Landstinget är positivt till att länstrafikplanen utvecklats till ett heltäckande verktyg som utifrån strategiplanen sätter upp operationella mål för verksamheten.

Sjukresor

Samordningsprocenten för sjukresorna (andelen transporter som är samordnade) ligger i dagsläget på 39 procent. Antalet bussresor ligger kvar på samma nivå som tidigare år. Ett av de operationella målen för Länstrafiken under perioden är att vid utgången av år 2001 ska 12 procent av sjukresorna göras med kollektivtrafiken. Idag är andelen 8 procent. Ambitionen är att försöka öka andelen sjukresenärer i befintlig linjetrafik genom anpassning av tidtabeller och eventuellt också möjlighet till platsbokning för sjukresenärer.

Landstinget menar att det är bra med konkreta mål för andelen sjukresor som kan genomföras med buss för att effektivisera verksamheten.

Rikstrafiken

Landstinget instämmer i att det är angeläget att det finns ett väl fungerande samarbete mellan Länstrafiken och Rikstrafiken eftersom myndighetens agerande påverkar möjligheten att anordna goda kollektiva resmöjligheter både inom länet och till/från länet.

Det är viktigt att Rikstrafiken förlänger avtalet Boden - Haparanda och Arvidsjaur - Jörn. Avtalet löper ut under 2000 och ersättningen kan i värsta fall sänkas med 5,4 mkr.

Särskild kollektivtrafik

Länstrafiken kommer med hänvisning till intentionerna i sin strategiplan och ny lagstiftning (fr o m 1 januari 1998) att under 2000 genomföra en utredning om Särskild kollektivtrafik. Utredningen ska kartlägga omfattningen av den kommunala trafiken i form av färdtjänst, skolskjutsar, varuhemsändning etc.

Syftet med utredningen är att föreslå former för ökad samverkan och integration mellan trafik som utförs av Länstrafiken, kommunerna och landstinget. Utredningen ska föreslå konkreta former för en gemensam syn på organisation, regelverk och tillämpningar så att samhällsbetalda resor blir utförda på ett kostnadseffektivt sätt, samtidigt som den ordinarie kollektivtrafiken tillförs

ett ökat kundunderlag. Därmed kan större trafikutbud i den ordinarie kollektivtrafiken upprätthållas. Utredningen beräknas vara klar 30 juni 2000.

Färdtjänstservice är idag en väldigt liten del av Länstrafikens verksamhet men har stora utvecklingsmöjligheter. Utredningen om Särskild kollektivtrafik är betydelsefull för utveckling av Länstrafikens verksamhet - inte minst för att en samordning kan sänka samhällets totala kostnader.

Övrigt

En utveckling av trafiken över riksgrensarna ligger inte i landstingets primära intresse. Alla förändringar som sker måste klaras inom de ekonomiska ramar som landstinget och kommunerna beslutar om. För landstingets del har fastställts att utgångspunkten för ägarsamråd och framtida ägardirektiv är ett sparkrav på 1 mkr per år under perioden 2001 - 2003. Ägarsamråd med kommunerna om detta kommer att ske inför årets bolagsstämma.”

Betänkandet (SOU 1999:122) Kvalificerad yrkesutbildning

Utbildningsdepartementet har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som är slutbetänkandet från kommittén för kvalificerad yrkesutbildning.

Landstingsstyrelsen har avgett följande yttrande för landstinget räkning:

”Landstinget är huvudman för Habilitering och rehabilitering vid funktionshinder samt Hälsovägledning. För genomförandet svarar Doctum. Vid Kalix naturbruksgymnasium erbjuds en utbildning till trätekniker och vid Grans naturbruksskola genomförs Företagande och entreprenörskap. Samtliga KY är tvååriga och statsbidragsfinansierade.

I utvärderingen anges fyra olika framtidsalternativ för KY. Det första går ut på att integrera KY i högskolan, det andra att KY ska fortsätta i sin nuvarande form, det tredje att separera KY och etablera en egen yrkeshögskola och slutligen en likvidation som innebär att hela verksamheten läggs ned.

Landstinget anser att det är mycket angeläget att utbildningsformen permanentas och att KY organiseras som en egen yrkeshögskola. Det är viktigt att KY kan stå på egna ben och få en självständig position och inte integreras med någon annan nuvarande utbildning.

Genom att separera KY kan också utbildningsformen få en högre status, vilket är angeläget från flera olika synpunkter. Genom att få en självständig roll kan KY bli mer känd och accepterad i arbetslivet. Det nära samarbetet mellan KY och arbetslivet är just det som kännetecknar KY och särskiljer den från andra utbildningar. Landstinget delar utvärderarnas uppfattning att en egen yrkeshögskola på sikt skulle kunna bidra till att KY får den identitet och synlighet den förtjänar.

Då KY får en självständig roll kan också begreppet KY-poäng implementeras på arbetsmarknaden. Det är synnerligen viktigt att de studenter som genomgått en KY-utbildning kan tillgodogöra sig utbildningen samt att meriten KY-poäng blir ett vedertaget begrepp i arbetslivet.

Planering och genomförande av KY görs i nära samarbete med arbetslivet. En egen yrkeshögskola skulle underlätta för både utbildningsanordnare och ar-

betslivet att få kännedom om varandra och därigenom kunna nyttja den kompetens som respektive part har.

Det ligger nära till hands att i sammanhanget nämna de kluster som lyfts fram i Regionalt tillväxtavtal för Norrbotten. Mellan klustren av företag sprids idéer och produkter, vilket stimulerar till förnyelse och nytänkande. Dessa grupper av samverkande företag som både konkurrerar och levererar till varandra är ett utmärkt exempel där KY kan växa och vara en resurs till de lokala företagen.

Verksamheten inom offentlig sektor är kontinuerligt under utveckling i takt med omvärldens förändring och ny teknik. Det innebär att behoven av nya yrken i offentlig sektor också förändras. Idag rekryteras i huvudsak personal från traditionella utbildningar. Landstinget anser i likhet med betänkandet att det är mycket viktigt att utbildningsanordnaren kontinuerligt inventerar arbetslivets behov av KY.

I de övergripande målen är det därför av vital betydelse att fastställa arbetslivets medverkan i utveckling och genomförande av utbildningen. Arbetsgivarens ansvar som beställare är viktig och bör utvecklas. Det är också betydelsefullt att utbudet av eftergymnasial utbildning är fortsatt flexibel. Möjligheten att anordna nya yrkesutbildningar bör vara öppen även i framtiden.

Till de KY som landstinget anordnat har, vid sidan av ledningsgruppen, en referensgrupp kopplats bestående av representanter från handikapporganisationer. Detta har visat sig vara en värdefull tillgång som är utvecklande och bidrar till att upprätthålla god kvalitet på utbildningen. Referensgruppen har också visat sig vara mycket behjälplig i fråga om rekommendationer av s k LIA-platser (lärande i arbete).”

Förslag till ny rekommendation om valmöjligheter inom hälso- och sjukvården

Landstingsförbundet har gett landstingen och samverkansnämnderna möjlighet att yttra sig över förslaget.

Landstingsstyrelsen har avgett följande yttrande för landstingets räkning:

”I vissa delar går norrlandstingens regionavtal vid val av vårdgivare inom primärvården längre än förslaget. Patienterna kan redan nu fritt söka vård vid valfri vårdcentral i hela norra sjukvårdsregionen.

Landstinget anser, liksom samverkansnämnden för norra sjukvårdsregionen anför i sitt yttrande daterat 26 november 1999, att nuvarande valfrihetsregler inom norra sjukvårdsregionen är tillräckliga. Landstinget delar också samverkansnämndens uppfattning att det i underlaget för förslaget saknas en ordentlig analys av valfrihetens konsekvenser för prioriteringar av vård i såväl hemlandstinget som vårdlandstinget och av kostnaderna för landsting och patienter.

Innan sådana analyser är gjorda är landstinget mycket tveksamt till förslaget om att valfrihet ska gälla i hela landet vid val av sjukhus eller öppenvårdsmottagning. I övrigt instämmer landstinget i förslaget till rekommendation.”

Reservationer och särskilt yttrande

Mot yttrandet reserverade sig (ns)-gruppen, Maria Salmgren (m), Lars Wikström (kd) och Stefan Tornberg (c) till förmån för att förslaget till rekommendation skulle tillstyrkas. Icke tjänstgörande ersättaren Els Jakobsson (fp) instämde i reservationen i ett särskilt yttrande.

Betänkandet (SOU 1999:137) Hälsa på lika villkor - andra steget mot nationella folkhälsomål

Nationella folkhälsokommittén har gett landstinget tillfälle att yttra sig över betänkandet, som är det andra delbetänkandet av kommittén.

Landstingsstyrelsen har avgett följande yttrande för landstingets räkning:

”Kommittén har formulerat ett antal frågor som man i första hand vill ha besvarade av remissinstanserna. Yttrandet tar sin utgångspunkt i dessa frågeställningar.

Landstinget instämmer i kommitténs etiska utgångspunkter med ett synsätt som prioriterar strukturella åtgärder och ser hälsoupplýsning som ett komplement. Detta innebär att individens grundläggande ansvar för sin egen hälsa får stöd av samhällets ambition att skapa stödjande miljöer, som även kan innefatta vissa restriktioner till skydd för befolkningens hälsa.

Landstinget biträder också den formulerade folkhälsovisionen samt angreppssättet att formulera och avgränsa nationella mål med utgångspunkt i de bestämningsfaktorer som har en orsaksrelation till ohälsa och sjukdom. Även om de nationella målen inte följer samma struktur som WHO:s hälsopolitiska mål, bör det framgå på vilket sätt de två målstrukturerna förhåller sig till varandra.

De nationella målen och strategierna måste i nästa steg brytas ner till lokala prioriterade mål för i första hand län/regioner och kommuner. Den tvärsektorriella inriktningen innebär att landstinget som ett stöd för detta arbete efterlyser riktlinjer för ansvarsfördelningen i folkhälsoarbetet, särskilt vad avser kraven på hälso- och sjukvården.

Vidare bör en strävan vara att de indikatorer och mått som föreslås för målavstämning görs tillgängliga för uppföljning även på lokal nivå. Daly, som ett samlat mått på sjukdomsördan, bör kunna vidareutvecklas till ett viktigt verktyg för hälsopolitiska prioriteringar.

Dagens förändrade familjemönster medför enligt landstingets mening att familjepolitiska åtgärder, som antyds i betänkandet, bör syfta till att stötta föräldraskapet i sig snarare än att utgå från den traditionella kärnfamiljen som norm.

Målformuleringar enligt ”nollvisionsmodellen” blir inom flertalet områden alltför utopiska som underlag för praktiskt folkhälsoarbete och bör därför undvikas. Men undantag kan finnas, t ex inom tobakspreventionen vad gäller ungdomar och rökning.

Kommittén efterlyser synpunkter på två konkreta detaljförslag, nämligen tobaksfritt på restauranger (helt eller delvis) samt användning av cykelhjälm (lag eller information). Enligt landstingets mening bör alternativet ”delvis” väljas vad avser tobaksfritt på restauranger, under förutsättning att rökning

endast tillåts i väl avgränsade utrymmen med separat ventilation. Vad gäller cykelhjälm bör lagstiftning undvikas och inriktningen tills vidare vara information kombinerad med från biltrafik avskilda cykelvägar.

Landstinget ser med oro på att symtom på psykisk ohälsa - magvärk, huvudvärk m m - ökar i omfattning bland barn- och ungdomar samtidigt som fysisk aktivitet, en skyddsfaktor mot ohälsa, minskar i vissa ungdomsgrupper. Det är angeläget att satsningar görs brett inom samhället för att bryta denna negativa utveckling.

Avslutningsvis ser landstinget fram mot det tredje och sista delbetänkandet med dess förslag till slutlig precisering och prioritering av de nationella hälsomålen samt den aviserade diskussionen om bl a ekonomiska konsekvenser och hälso- och sjukvårdens roll i folkhälsoarbetet.”

Motioner under beredning

Följande motioner är under beredning:

Motion (motionär)	Handläggning
Motion 1/00 om inrättande av etiskt råd för hälso- och sjukvårdsfrågor (fp-gruppen)	Styrelsen 2000-05-30 Fullmäktige 2000-06-14—15
Motion 2/00 om utökad upphandling av KRAV-odlade grönsaker (v-gruppen)	Försörjningsnämnden 2000-03-28 Styrelsen 2000-04-18 Fullmäktige 2000-05-04

Beslut

Landstingsstyrelsens rapport till fullmäktige:

Enligt beredningens förslag.

Bilaga

1

Delegationsbeslut inom Sunderbyprojektet

Enligt särskild förteckning (dnr 6-00).

2

Övriga delegationsbeslut

Ordföranden har gett t f hälso- och sjukvårdsdirektör Gunnar Persson fullmakt att företräda landstinget vid ordinarie bolagsstämma med Landstingens Ömsesidiga Försäkringsbolag den 5 april 2000 (dnr 800-99).

3

Protokoll

Tandvårdsnämnden

2000-02-07

4

Övrigt

Landstingsdirektören har gett ekonomichef Holger Bodlund fullmakt att för Folktandvårdens räkning under 2000 underteckna begäran om att mål om betalningsföreläggande ska hänskjutas till rättegång samt att föra landstingets talan i sådan rättegång (dnr 179-00).

Skrivelse från LSR:s Norrbottensdistrikt angående remissens vara eller inte vara vid behandling av legitimerad sjukgymnast. Skrivelsen har besvarats av t f sjukhusdirektören (dnr 989-99).